SANAL

ODEK

HAFTALIK SELÜLOZİK DERGİ 29 OCAK 1999 YIL: 1 SAYI: 4 FİYATI: (KDV'Lİ) 200 BİN LİRA

HAFTALIK MİZAH DERGİSİ

30 Ocak 1933
Hitler
İktidar...
1941,
1945,
...1998,

Akif Kurtuluş • ***Elveda***

Altay Martı
Biz İnsan Değil miyiz?

Sezai Sarıoğlu • ***Bizden Öteye***

küçük İskender • ***Cinayet İhbarı***

Fatih Altınöz • ***Ay vonç yu!***

Tolga Çandar • ***Kirke'nin Parmağı***

Grup
Yorum

Bu

'te;

susma hakkı... *ciddi haber*
SAYFA: 3

küçük İskender
SAYFA: 4

Hitler ve Auschwitz...
SAYFA: 5

Akif Kurtuluş: Elveda (2)
SAYFA: 6

Guantanamera'nın öyküsü
SAYFA: 7

ortaya ördek portakallı
SAYFA: 8

Grup Yorum söylüyor
SAYFA: 9

Ersin Karabulut çizdi
Her şey zincirleme birbirine bağlı
SAYFA: 10

Altay Martı
"Biz insan değil miyiz?"
SAYFA: 11

Adnan Özdemir
Kımıl ve Süne Türkleri
SAYFA: 12

Yüksel Işık
Bu bir itiraftır, bilinsin isterim
SAYFA: 13

Muzaffer Tema
Yeşilçam'ın ilk romantik jönü
SAYFA: 14

Tolga Çandar
Kirke'nin Parmağı
SAYFA: 15

Bu bir itiraftır / bilinsin isteriz

Tam dört haftadır baayilerden Ördek istiyorsunuz. Tutunmak için. Zemin kaygan... Sular giderek yükseliyor. Niye mi 'Sanal'ız? Gerçekliğin bu kadar kaydığı bir düzlemde yaşadınız mı hiç? Ya da bu olup bitene 'yaşadıklarımız' diyebilir miyiz? Her şey ne kadar çabuk eskitiyor kendini. Ne kadar çabuk kendisi olmaktan çıkıyor değil mi? Şimdi; bizim etimiz ne butumuz ne? Tabi, içimizde mürekkep yalamışımız, iki üç dil bilenimiz, racon kesenimiz, 3.30'luk Quark bilenimiz var ama gerçekten etimiz ne butumuz ne? Ne stand apcımız, ne "kültür merkezi"miz, var. Etimiz ne butumuz ne? Tabii ki et but meselesi. Ne der halkımız; "Butu yemedi". Başka türlü de söyler ya bakmayın siz.. Biz söyleyemiyoruz. Söyleriz aslında. Söz bu ağızda durmamalı. Varsa insanın sözü söylemeli.

Elin adamı kaldırıyor uçakları bi gecede bomba olup, napalm olup, gaz olup yağıyor milletin üstüne. Ne yağması hem çakıyor hem gürlüyor. Düşünmez miyiz bizim etimiz ne butumuz ne diye... Düşünürüz. Niye? Çünkü ortada güce dayalı bi şeyler var.. Peki bu güç gösterisinin bizim işimizle ilgisi ne? Mesela bu piyasanın da gürleyeni çakanı var. Tirajları yüzbinlerle ifade ediliyor. Dal tarak karikatürleri, yer edinmişlikleri, işe eskiden başlamışlıkları falan filanları var... Bayii de bir alışmışlık havasında.. Aslında bakkalın zeytinle peynirle girdiği ilişkinin havasında... yüzümüze bile bakmıyor.

Bizim etimiz ne butumuz ne? İnsanın yürürken her adımda "bizim etimiz ne butumuz ne?" sorusunu tekrarlayası geliyor.

Şimdi biz henüz bikaç bini bulmuşuz. Keyifle ve biraz da bi ayrıcalık yakalamanın gururuyla insanlar "ben Ördek okuyorum" diyorlarmış orda burda. İzmir'den, Antalya'dan, Antep'ten, Samsun'dan, Adana'dan bi sürü yazı çizi akıyor. Ankara'lı düş imeceleri harıl harıl. İstanbul'da Ördek'lerin gözleri dolma gibi. Bu kadar yazı, bu kadar cızı yani bu kadar sevgi; hangisini artıralım da bir dahaki haftaya aktaralım? Her bir dahaki haftaya aktarılan yazı, ertelenmiş bir sevgi gibi, her şey zamanında gibi, eskiyecek gibi...

İlk sayı ilk heyecandı. Sabaha karşı bitti. Bitmeseydi. Yani şöyle olsa; insanın insana her geçen gün biraz daha yabancılaştığı bir dünyada böyle bir iş sabahı aynı heyecan ve güzellikte karşılayacak bir karşı yoğunluk yaratsa.

İzmir'den elinde portakal çantası bizi ziyarete gelen arkadaşımız, koltuğunun altında dosyası kapımızı çalan Adanalı genç çizer gibi, "ben de sizinle birlikte olmak isterim" diyen diğer imeceler gibi...

Her sayı biraz daha iyi gibi. Cezmi Ersöz'le sözleşimizin bir kısmı istenildik biçimde yer almamış dergimizde. Sonra Akif Kurtuluş'un yazısının bir bölümü sonraki haftaya sarkmış. Kahır ve özür. Anlayışla karşıladılar. "Bundan sonra size böyle" deyip tehdit etmediler. Destekleri hala sürüyor...

Bu sayı yine Altay Martı, küçük İskender, Akif Kurtuluş, Tolga Çandar, Fatih Altınöz bi güzel yazdılar. Yan sütunda içerdekilerde neler var sıraladık. Hani başlamadan ne var ne yok bakın hesaabı...

Var yok dinlemez bir istek... Okur köşemiz ya da sayfamız yakında patlayacak her halde... Değerlendirmeleriniz ve düşlerinize her zaman açık bir yer var Ördek'te.

Yine savaş yine kıyım. ABD yine kazara topu Irak topraklarına düşürdü. Hem de bizim sahada maç yaparken. Kaza işte. Bizim trafik kazaları gibi.. Bayramlaşmalarımız gibi... Tüketici bir hayat akıp gidiyor dışımızda...

Ya içimizde?

Dostlukla....

2 Hadi bakalım, tam yazı bitiyordu ki Ahmet Eken sordu; Bir ördek kaç sene yaşar? Nası yaa? Nası kaç sene yaşar? Kaç hafta mı dayanırız diye sormaya getiriyosun? Şöyle olabilir; bayiler Ördek'e tezgah altından uçma izni verirlerse o zaman görürsün kaç hafta yaşar ya da yaşamaz. Hı? Ne diyosun? İkinci sayfanın yazısı bitti mi?

İkisi de susma hakkını kullandı... Sonuç ise;

20 yıl sonra adlarını bile unuttuğumuz; Latif Can, Faruk Ersan, Efraim Ezgin, Salih Gevenci, Hürcan Gürses, Osman Nuri Uzunlar, Serdar Alten'in katili faşist Haluk Kırcı yakalandı.

Türk milliyetçilerinin şeref defterine geçecek katliamı gerçekleştiren Çatlı, kaza sonucu öldü. Kırcı ise, elini kolunu sallayarak geziyor, o düğün senin bu düğün benim, halay çekerek, yiyerek içerek dolaşıyor. Hem de ne yeme içme. Semirmiş.. Gıdık gerdan yapmış duruyordu. 1980 yılında yakalandığında yanlışlıkla serbest bırakılmıştı. Şimdi konuşursa herşey aydınlanacak deniliyor. Konuşacak mı diye merakla beklerken; "Ölüm orucundayım, konuşmayacağım" dedi ve 'Susma Hakkı'nı en iyi şekilde kullandı, kullanılması sağlandı. Kırcı, yakalanmasına rağmen gururla ve kibirle dolaşmasına devam ediyor...

Haluk Kırcı....

Zamanın başbakanı ve bizim büyük büyük babamız, "sağcılar bana adam öldürtüyor dedirtemezsiniz" demişti. Bu tarihi sözü söylemek yerine, suçlular yargılanacak ve cezalanacaktır demiş olsaydı. Böylece vatan için kurşun atan evlatlar, elini kolunu sallayarak, adam öldürmeye devam edemeyeceklerdi.

Bahçelievler semtinde 8 Ekim 1978'de TİP üyesi 7 üniversite öğrencisinin öldürülmesiyle ilgili olarak aranan Kırcı, 1980 yılında yakalandı ve 12 Nisan 1988'de askeri mahkeme tarafından 7 kez idam cezasına çarptırıldı. Cezası Askeri Yargıtay tarafından onaylandı. 1991 yılında çıkarılan Yeni İnfaz Yasası uyarınca, ölüm cezaları ağır hapis cezalarına çevrilen Kırcı, 1 yıl sonra, "7 ölüm cezası tek idam olarak değerlendirilince" Koşullu Salıverilme Yasası'ndan yararlanılarak **"yanlışlıkla"** cezaevinden bırakıldı. Bahçelievler katliamı davasında yedi kez ölüm cezasına mahkum edilen faşist Haluk Kırcı'nın başka bir suçtan ceza almasa da, en az 60 yıl hapiste kalacağı belirlendi. Buna göre Kırcı, "af çıkmaz, elden kaçırılmaz" ya da yeni bir **"hesap hatası"** yapılmazsa cezaevinden 2059 yılında çıkabilecek.

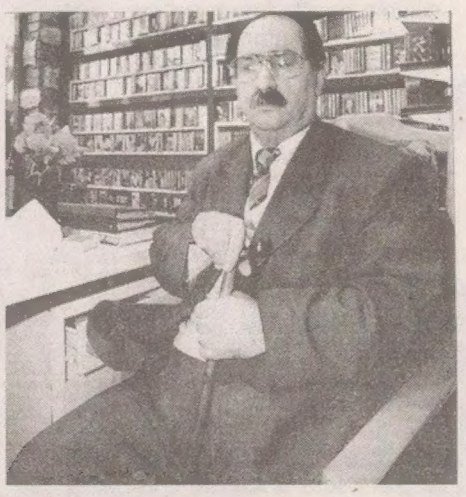

Hüseyin Özlütaş...

1981 Nisan'ına kadar maden mühendisiydi; Hüseyin Özlütaş. O'da susma hakkını kullandı ama Kırcı gibi değil.

Susma günlerinden geriye bastonsuz yürüyemeyen, ve geçen yıla kadar konuşamayan, şimdi zorlanarak da olsa konuşabilen biri kaldı. Gayrettepe'de bulunan siyasi şubede, 90 gün işkenceli sorguda kristal gecelerine özenildi. 90 gün sonunda "susma hakkını kullandığı için" felç oldu. Özlütaş'a göre; "Tanrılar bilmiyordu sorduklarını peygamberler büsbütün yalancı çıkmıştı."

15 gün Selimiye Kışlası'nda, 20 ayda Sultanahmet Cezaevin'de tutuklu kaldıktan sonra çıkarıldığı ilk mahkemede beraat etmişti. Şimdi Osmanbey'de postahanenin önündeki dar sokakta kaderine razı olmadan ayakta kalmaya çalışıyor. Ama bastonunun yardımıyla. Direnerek kitapçılık yapıyor. 'Felç' adını verdiği kitapta anlatır, başından geçenleri.

Bu da 'Susma Hakkı'nı kullanan bir başka sanığın 'felç'e uzanan öyküsü...

• MHP'LİLER ŞİMDİ DE ÇİZGİ KAHRAMANLARA SAVAŞ AÇTI

MHP'liler kendi aralarında ki, "seçimlere nasıl gireriz, kimler aday olacak" ya da "ne olacak bu memleketin hali, Kırcı da yakalandı" gibi derin tartışmalarını bir kenara bırakıp, Çin'li bir genç kızın öyküsünü anlatan 'Mulan' adlı çizgi filmin gösterimden kalkmasını istedi. Film Mulan adlı Çin'li bir genç kızın törelerine karşı gelip babasının yerine askere gitmesini, erkek kimliğinde Hun ordularını yenerek, Çin İmparatoru tarafından ödüllendirilmesini anlatıyor. Walt Disney tarafından hazırlanan bu filmde, Mulan'ın 2500 yıl önce Hunlarla savaşmasına çok kızan MHP, "Film Türklüğe çok zararlı" diyerek tepkilerini dile getirdiler.

• ŞEKERİMİZ BİTTİ, BİRAZ KAN ALIR MISINIZ?

Dokuz günlük bayram tatili de bitti. Bitti ama, geride 400'e yakın ölü bırakarak. "Nerde, bizim zamanımızdaki bayramlar" diyesi geliyor insanın. Oysaki bayramlarda küskünler barışır, bütün aile, akrabalar toplanır, büyükler küçüklerin gözlerinden, küçüklerse büyüklerin ellerinden öperdi. Küçükler büyüklerinden aldığı bayram harçlıkları ile oyuncaklar alır, lunaparklara giderdi. Zaman her şeyi değiştirdiği gibi bayramlarımızın anlamını ve önemini de değiştirdi. Bu tatilde insanlar sevdikleriyle vakit geçirmek yerine, erteledikleri sorunlarını 'cinnet' ile çözmeye çalıştı.

Tatil boyunca yurdun dört bir yerinden gelen cinnet haberleri:

*İstanbul'da bayramın ilk günü Maltepe'de, Hasan Akbaş, kızını görmek için gittiği evde boşandığı eşi ile kayınvalidesini öldürdü, baldızını yaraladı.

* Kadıköy'de eski eşini öldüren Avukat Hakkı Turgut Türkmen daha sonra yaşamına son verdi.

*Tarsus'ta Ahmet Kenan Ayar eski eşini öldürdü.

*Adana'da polis Nusret Aydın, eşiyle bir çocuğunu öldürüp, diğer çocuğunu yaraladıktan sonra intihar etti.

*İstanbul'da emekli imam Mahir Bakır el öpmeye gelen kızı Gülsüm ile damadı Efkan Yücel'i ve karısı Nahide Bakır'ı vurdu. Eşi ve damadı öldü.

*İzmir'de Aycan Mehtap Çam, kendisini kemerle döven eşi Ahmet Çam'ı tüfekle öldürdü.

*Çaycuma'nın Şeyhoğlu köyünde Nezahat Çiloğlu, imam nikahlı eşi Süleyman Zoroğlu'nu uyurken balta ile öldürdü. Listae daha da uzatılabilir... Son veriler ise tüyler ürpertici bir manzara ortaya çıkardı; 359 ölü... Kimi trafik kazalarında kimi de tartışmalarda telef olan insanların sayısı bir toplumsal cinnet halinin göstergesi değil de ne?

YILIN AŞKI

Çeteciler, katiller, uyuşturucu kaçakçıları, ırza geçenler, işkenceciler açık görüş yaparken, düşünceleri nedeniyle içeride yatanlar ise böyle bir haktan yararlanamadı.

Adalet Bakanlığı'nın siyasi suçlulara açık görüş yasağı getiren genelgesi cezaevlerinde çelişki yarattı. Çete halinde uyuşturucu kaçakçılığı suçundan yargılanan Yaşar Öz'ü Eskişehir Özel Tip Cezaevin'de sevgilisi sanatçı Ceylan ile yani nam-ı diğer küçük Ceylan açık görüşüne gitti. Elele yanak yanağa fotoğraflandı. Ceylan'ımız bütün bayram boyunca televizyonların haber programlarında aşkını dillmere döktü, türküler yaktı, ağıtlar düzdü, selamlar, öpücükler gönderdi. O'nu yılın aşıkı, bu aşkı da yılın aşkı seçtik. **Ayırmayın sevenleri...**

Küçük İskender said that...

bir cinayet ihbarının ibrazı

hiç razı olur mu ihtirasa...

Sakallarını sıvazladı:
-"Söze başlamadan önce, bir zamanın tarihini mi yazmanın, yoksa bir tarihin hangi zamanda zindanlara atılıp, dar mazgalların altından bizlerin o yılışık bir masum portresi taşıyan yüzlerimize ağlamaklı baktığını, sonra da tükürdüğünü aramanın sırası geldiğini soracağım.." dedi.
Çevresini sarmış, onu dinliyorduk. Bize vatan görevini üstlenecek bir düşünce gerekiyordu galiba, filistinli bir düzine yırtık terliktik, terliydik ve mutlaka bir şeyler öğrenip ardından onu vurma telaşı içindeydik.
Bembeyaz kutsal giysisi üzerinde patlayarak açılacak kırmızı gözlü çocukların çığlıklarını not alacak, peşinden de belliki bunların niçin çağdışı cadı törenlerine yollanan kutsama mesajlarındaki derebeyi kahkahalarıyla eşdeğerde olduğunu araştıracaktık.
Zaman vahimdi, yağmur yağıyordu. Elle doyuma ulaşan bir delikanlının *titreyişlerine* benzer bir ezgi yüklüydü sesi; klasik aydın *tipini* oldukça aşmış, boynuna dinsel *motifler* de içeren dört çarpı iki buçuk metrelik bir ilaç asmıştı. O yüzden hafif öne eğik, masaya dirsekleri dayalı oturuyordu. Alnındaki kör bir jiletle acı çekerek ve acı çektirilerek yapılmış duygusu doğuran, peace işaretinin kabarık kabukları bana sevgilimin kurumuş, pürüzlü, nemli dudaklarına dokunuşumu anımsattı birdenbire... Önce ruhsal saldırıyı atlatmış bir kadının yanında, teni tenime yaklaştığı, etinin bana ait kalması gereken sıcaklıkla kızardığı anlarda sıkıldığımı, bunaldığımı, gerçekten sarhoş bile olduğumu, yalnızca onun bedeninin kılıfına sahiplenmeyi istediğimi söylemeye çalıştım bu adama...
Arkadaşlarımın yüzlerine çakılı trafik levhaları dört yanımı kuşattı. Sonsuzluğum sustu. Onu özlemle, iğrenerek, nedensiz yüreğimizde duyuyorduk. Saygıya yönelen bir kaygı vardı gibi...
-"Çelişkilerle kişiliğini bulan birine rastladınız mı ona bir yanlışı nasıl olur da doğru diye nitelendirme hatasına düştüğünüzü anlatın, açıklamasını rica edin; yanlışlıkların doğruluklardan farkının, yalnışlıkların daha bir dürüst olmasına bağlı olduğunu savunacak, yine olumlu bir çelişkiye itilerek kişiliği olumsuz bir düzeye doğru bir boy yükselecektir. İnanın..."
Kafamız karışıyordu. Ondan hoşlanmıyor, arzuluyorduk. Altımıza çekip becerme olgusu belki de bir yozlaşmadan kurtulma umudumuzdu.
Bize, eskiden rahip olmayı düşlediğini ve bununla birlikte... Tükürük damlalarını kendi ateşinden camlaşmış yüzümüze sıçratarak konuşuyordu. Tükeniyor, küçülüyor; vücutlarımızın en korkuluk, en dayanıklı, en ulaşılmaz oyuklarına, organ arkalarına çekiliyor, gizleniyorduk... Bir çeşit bilinçsizlik kavramına karşı bilinçlenme, paslanmaya yönelik bir tür bileylenmesiydi sanki bu... Sanıyor, bekliyorduk!..
Nesli ortadan kalkmış bir geceydi. Dışarda apışarası mezarlık bir ölünün: karanlığın, sessizce, latince kökenli adını rüzgarın dikiş iğnesinden geçirmeye çalışırken çıkardığı acaip, ürkütücü fısıltı dolanıyordu. Kulaklarımıza dokunuyor; salyangozumuzda sabaha karşı deniz üstünde biriken basınçlı bir karbon di oksid kitlesi gibi uğulduyor, suya (kanımıza) karışıp eriyordu. O garip yaratığa, bu her uvzu cılk yaralarla dolu soyut bir canavara benzer canlıya erişemiyorduk.
Karşımızda merakla irileşen gözlerimizden süzülerek doğaya açılan sonradan da bir masal devine dönüşen buhar yığını gibi belirginleşiyor, o karı kılıklı, yumuşak ellerini bize doğru uzatıyor, pamuktan avuçlarına topluyor, sonra da hayvani bir güçle sıkıyordu. Ciğerlerinden saldığı nikotin kokusu baskın kükürt dumanında boğuluyor, eziliyorduk...
Kimdi o? Nereden gelip masamıza oturmuş, hepimize etkileyici bir tavırla kendini sevdirmişti.
Onu sevemezdik çünkü geç olmuştu evlerimize dönmemiz gerekiyordu. Sonunda içimizden biri güçlükle silkinip ayağa fırladı ve aynı hızla ceketinin iç cebinden kabzası penis bir silah çekip hala mimiksiz, aldırmaz bekleyen bu adama yöneltti.
-"Saçmalıyorsunuz!?.." diye haykırdı tabancayı sallarken. O metal diş evrim geçirmiş ve büyümüş yaralı bir ateş böceği gibi aşağı yukarı gidip gelirken *düşünceleri kesmeye* çabalayan hain ve kanlı bir testereyi andırıyordu. Adam üstelemedi. Silah, bayram gecesi böğründe parlayan bir ilahi havai fişek örneği çocuksu ve neşeli ve ebruli ateş aldı. Değişen hiç bir şey olmadı.
Bilemiyorduk ki o an şeytanca gülümseyen bu yaşlı genç şairdi ve üç yol kadar önce de yine bu kafede bir komedyen sübyan tarafından öldürülmüştü.
Hep derler ki:
"Birgün bir fincan celsesinde bir şairin ruhunu çağırmak isterseniz, fincan değil, rakı bardağı kullanın ve biraz da anason ve biraz da delikanlılık ve biraz da insan ve duygu koksun!.."
Ve yine hep derler ki:
"Öyküler kısadır nedense, nedenli ölümler uzun!"

ünlülere aşk şiirleri

Maalesef, erkeklerdir bir güle bir **k**aranfil taklit etmeyi öğreten!
Eceli gelmiş bir tanrının son uykusunda kanlı rüyaları terleten!
Hüzünlü akşamüstlerini düşünelim esmer gelinliğe benzeyen teninde
Mesut kadınların korkunç şarkılar söylediği o muazzam sesinde!
Elbette herkes kadar düş kurar fotoğraflar
T Tek başına göç eden bir leyleğin ağlamaktan kapanmış gözlerinde!
Güz ki gencecik bir yaz ile acıdan ihtiyarlamış kış arasında kalmış
Ümidini kaybetmiş, kararsız ve yalnız
Nasılsa rüzgara da bir ad verecek annesiyle babası
Sürüklenecek o zaman kalbimizde pusu kuran karabasan
Üzüntülerin hazlara dönüştüğü o garip simyager yatağında
Ruhumuza kurşun dökecek ölümsüz bir aşk sağanağı!

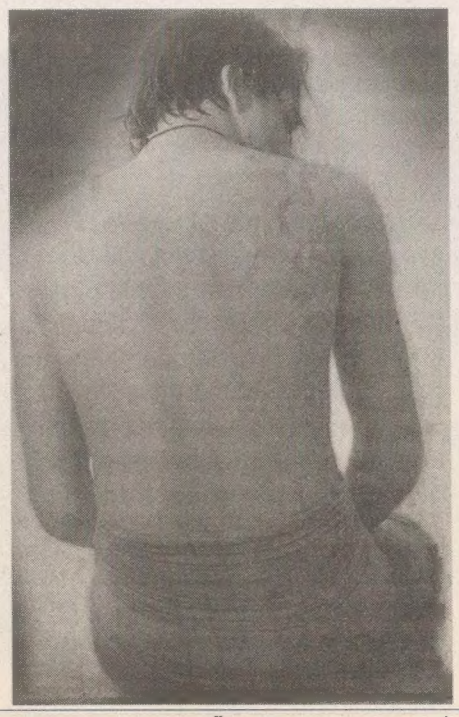

Ah! ulan türküler

BİRDAL TEZER

-bağlara atlayıp girilmesin, kapı denensin. amaç üzüm yemek ama bağcıda dövülsün ileride herhangi bir gıcıklık yapabilir...

-güzelliğin on para etmez şu bendeki aşk olmasa demiyelim, globalleşelim, on para'yı bugünkü kurlara göre şeyedip bir dolar diye söyleyelim.

-kızlarımız artık burçak tarlasına gelin olmasın, bir araya gelip düğün salonu açılsın, toplu toplu, gruplar halinde ya da tek bir yastıkta kocanacak düğünler yapılsın, halaylar çekilsin, zılgıtlar patlatılsın ama ateş etme olayına karşıyım tamam mı?

-malabadi köprüsü bombalansın, kötü anıları var. ama halkımız zor durumda kalmasın, yeni bir köprü yapılsın; hayır asma köprü olmaz, şöyle güzel romantik bir isim konulsun...

-kalkın gidelim çayhaneye, meyhaneye, gerekirse kerhaneye gönlümüz şenlensin a dostlar...

-yare gitmek için dağlar yol vermezse adı ferhat olanlar toplansın, onlar delerler dağları; özlerinde var ne de olsa, ferhatlar yetmezse yemen'den gelenlerin bir kısmı yardıma gitsin...

-ahu gözlerini sevdiğimiz dilbere içimizi dökebilelim, herkes döksün, utangaçlık yapmanın bir anlamı yok, her şey konuşulsun (bizden öncesi bizi ilgilendirmesin. hangimiz çapkınlık yapmadık ki?) sonra konuşamadığımıza pişman olmayalım.

-sarı gelinin ninesine dokunulmasın, niye ölsün kadıncağız? gider allahın emriyle isteriz sarı gelini, elini öper hayır duasını alırız yaşlılara biraz saygı gösterelim (sarı gelini vermezse ölsün anasını satayım)...

-cevizin yaprağının dal arasında olması normal, güzeli bağ arasında sevmeye de bir diyeceğim yok(fantezi hesabı) ama benim yarim yok arasında kısmı kafamı karıştırdı...

-ince memed arkadaşımıza yüzbaşı ünvanı verilsin daha karizmatik olur diye düşünüyorum.

-kaleden iniş mi olur diye sorulmasın, yarin yad ele bakacağından şüpheleniliyorsa inilsin, hem zaten ezelden ikrar veripte yad ele bakma eğilimi taşıyorsa hemen vazgeçilsin o yardan, mihriban'la acem kızı'nın çok taliplisi var onlar düşünülmesin (hem zaten onlar da prestij ailesine transfer olmuşlar), uğraşmaya gelmez, fururlar valla...

Ahh, keşke Paris'in zerzevat çarşısında kullanılan kelimlerle konuşabilsem (Montaigne) / **Gıtl Gıtl Gıtl (Ömer Seyfettin, Horoz)** "İyi adam... Peygamber gibi adam... Elini öp...Dua ettir, ilimden konuştur... Şiir okut... Ne yaparsan yap... Fakat iş isteme..." (Reşat Nuri Güntekin, Yaprak Dökümü) / **İnsan filizlerini sular, duru Nisan yağmuru (Mehmet Başaran)**

30 Ocak 1933 hitler iktidarı

Resim öğrenimi için gittiği Viyana'da kalsa ne kadar iyi olacaktı. Şimdi O'nu akademiye kabul etmeyen hocalarından hesap sormak gerekiyor. Dünyayı kana boyayan Hitler'in ilk mesleği badanacılık ve dekoratörlük. Yani sürekli bir boyama, sıvama ve düzeltme ihtiyacı...

Boş zamanları ise George Sorel ve Nietzche okuyarak geçirdi. Baktı ki okuyarak ve boyayarak olmuyor 1924'te Bavyera ordusuna onbaşı rütbesiyle girdi. Yaralandı. Gazla zehirlendi. Gazi oldu. Demirhaç nişanıyla ödüllendirildi. Münih'in asker meclisiyle anlaşmazlığa düşünce Alman İşçi Partisi'yle temas kurdu. Aşırı sağcı partinin yayın organlarında, kıçını yırtarcasına yaptığı söylevlerin ilk emareleri görüldü. Bi kere "yürü ya kulum" komutunu almış adam. Tuttu partinin başkanı oldu. Olmakla kalmadı partinin adını değiştirdi; "Alman Nasyonal Sosyalist İşçi Partisi". Sonra gelsin S.A.'lar gelsin Savaş Kurulları Yöneticiliği. İş, 1928'de parlementoda12 milletvekilliğine kadar geldi. 1932'de 230, tekrarlanan seçimlerde 196 koltuk kazandı.

Büyük sanayii çevrelerinin komünistlere karşı kolluk gücü olarak düşündükleri Hitler 30 Ocak 1933'te şansölyeliğe getirilince ilk iş olarak parlementoyu feshetti ve komünistleri kanun dışı ilan etti.

Parlamentonun bütün yetkilerini dört yıl boyunca kendinde toplayacak bir yasa tasarısı çıkarttı. "Yürüyen kul" devleti tam bir polis teşkilatına çevirdi. 1934'te önce bütün muarızlarını ortadan kaldırdı sonra Reichführer ünvanın aldı.Bütün mevzuu da bundan sonra başladı.

Savaş Kararnameleri'nin biri çıktı biri durdu. Öncelikle Almanlar bu kanlı kıyıma ideolojik olarak hazırlandılar sonra da kıyıdaki yöredekiler topyekün bir istila ve kıyam hareketinin içine katıldılar. Sonra... Sonra mı? Sonrası gaz odaları, kıyam, kan ve gözyaşı... Taa ki...

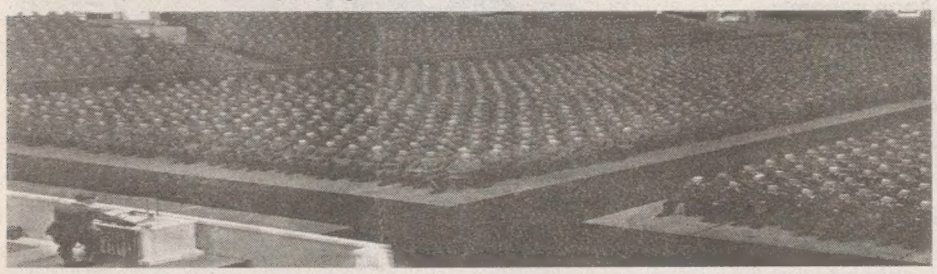

27 Ocak 1945 auschwitz

Almanlar önce komünistleri sonra yahudileri toptan "ıslah" etmenin yöntemini buldular; "Toplama Kampları". İlkin, Kızıl Ordu askerleri ve hasta tutsakların kobay olarak kullanılmaya başlandığı kamplar tam bir vahşet yuvasıydı. Gaz odaları ve fırınlarda insanların sabun yapıldığı hikayesi bugün bile konuşulur. .

Kayıtlara göre 1941 Eylül'ünde başlayan vahşetin göstergesi ise 1941 Ocak'ına kadar tam onikibin çocuğun katledilmiş olması...

Hitler 11 milyon Yahudi'yi katletmeyi kafasına koymuş bir kere. Auschwitz Toplama Kampı'ndaki bu zulüm ve vahşet 27 Ocak 1945'te Sovyet Kızıl Ordusu'nun kampı dağıtmasıyla son buldu...

Faşizm; Hitler ile dünyadaki en kanlı yürüyüşünü gerçekleştirdi. Ardında, Toplama Kampları'nın duvarlarına sinen et kokusunu ve insanların belleğinden silinmeyecek görüntüler bırakarak...

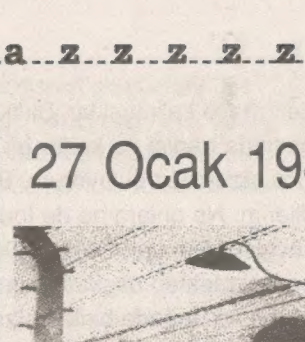

neyzen tevfik

DELİ OLMADAN VELİ OLUNMAZ

Ney'in ve hicvin büyük ustası Neyzen Tevfik yani Tevfik Kolaylı; "Allah Mekandan münezzehtir, ben metelikten..."

"Neyzen sazı ile sözü ile, düzü (rakı) ile seyyar bir ibret-i mücessemedir.."

Üstadın kendi kendini tanımlaması böyle...

Dünyada yaşama için gerekli şeylere, paraya, pula, kılığa, kıyafete hiç değer vermeyen Neyzen Tevfik, kötü politikadan, yobazlıktan, ikiyüzlülükten, yalan gösterişlerden daima nefret etti;

"Düşeli, derd-i firakın ile sevdaya, mey'e,
Müptelayım, deliyim, sınmişim, esrar-ı ney'e...
Feleğin kahpe başında paralansın parası,
Ben güzel sevmeğe geldim, değil ekmek yemeğe!.."

Kişisel yönetimiyle daima savaşarak, sarayın verdiği madalyaları denize atmıştır. Rahmetli Behçet Kemal Çağlar'ın dediği gibi; "Caize koparamadığı vezire, padişahın gözünden düşeceği zamanı gözleyip küfür savuran eski hiciv yerine; Namık Kemal merdliği ile, iktidarda olana dahi yeni fakat hala şarklı hiciv; NEYZEN'in eseridir..."

Yine Neyzen'e bağlanalım ve kendisini kendi ağzından dinleyelim; "Ben hayatım boyunca hüriyeti aradım...

Bulur gibi olduğum zaman da ya gasbettiler veya çalıverdiler. Ben bağrı açık ve bağrı yanık insanların hizmetçisiyim."

28 Ocak 1953... Sevgiyle anıyoruz.

Kuzgun Acar;

İnadına muhalif heykellerin ve arsız sardunyaların sevdalısı.. Plastik düzlemlerin esmer ışığı... Uslanmaz vakanüvis...

Şimdi duruyor mudur bilmeyiz ama 1969 16 Şubat'ındaki Kanlı Pazar olaylarını da Kuzgun Acar filme aldı. Tıpkı Devrimci Gençler'le Milliyet Gazetesi'nin birlikte başlattıkları "Boğaza Değil Zap Suyuna Köprü" kampanyasını kaydettiği gibi.

Yaşamı bir acılar manzumesi Kuzgun Acar'ın. 1966'da Ankara Kızılay Meydanı'ndaki Emek İş Hanı'nın cephesine çalıştığı "Türkiye" heykeli Ağustos 1974'te yerinden söküldü...

4 Şubat 1976'da ise O'nu yitirdik. Duvarların yüzü mahzun....

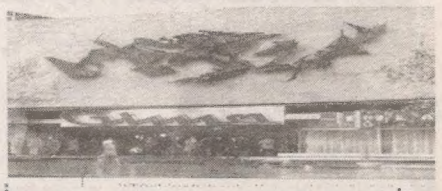

İşte Kızılay Meydanı'ndaki Emek İş Hanı'nın cephesindeki Türkiye çalışması.Bu ve buna benzer değişik duvar çalışmaları yapan Kuzgun Acar'ın Kuşlar adlı çalışması da İstanbul Manifaturacılar Çarşısı'nın duvarında.

Kuzgun Acar'ın bizim için ayrı bir özelliği daha var. Yanda fotoğrafı görülen ve üstadın pek çok sevdiği kayığının adı neymiş biliyor musunuz? "Ördek". En acı durumlardan bile büyük bir nüktedanlıkla çıkan Kuzgun Acar'ı aramızdan ayrılışının 25.yılında sevgiyle ve saygıyla anıyoruz.

Akif Kurtuluş

Elveda

Geçen haftadan devam

Şu hayatta hala bir anlam bulabilecek kadar zeki hissediyorum kendimi. Normallerin sözlüğünde kıvraklık anlamına gelecek bir zeka, hala bulabiliyorum kendimde. **'Yazık ki bulabiliyorum'** mu deseydim, **'İyi ki bulabiliyorum'** mu?

O anlama ulaşabilecek kadar gücüm kalmadı artık.

Böyle bir karar almak için, sadece bu bile yetiyor bana.

Bulabileceğim bir anlamın, birşey değiştirmeyeceğini de biliyorum.

Bulacağım her anlam da ben de bir küçümsemeden ibaret olacak.

Hiçbir hayal kırıklığım yok. Olmasını isterdim. Böylece bir kenar süsü olurdu sonuma ilişkin.

Hiçbir şeyi yarım bıraktığıma ilişkin bir pişmanlık da duymuyorum. Tamamlanabilecek bir şeyin olabileceğine hiç mi hiç inandırmadım kendimi; doğrusu böyle bir çabam da olmadı. Başarısızlık duygusuna gelince... Başarı ile anlam arasında bir ilişki kurabilseydim belki böyle bir duygu tanıdık gelebilirdi. Onun İçin, arkamdan bir törenle ya da iç mekanlarında konuşacak olanlar arasında, beni başarılı sayacaklar varsa, -bundan hiç umudum yok ama yine de- biraz utanarak konuşmalarını isterim.

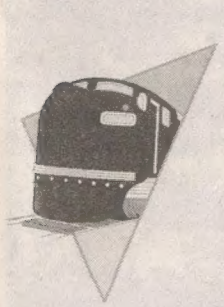

Tören dedim! Annemi ve babamı böyle bir sonla başbaşa bırakarak yeteri kadar üzdüğümü sanıyorum. Yazıktır, daha fazla yıpranmasınlar. Bir cami avlusuna sadece ikisi için rıza gösteriyorum.

Başka bir tören istemiyorum. Üyesi olduğum kuruluşların önüne cenazemi getirmeye kalkacaklar. Birlik Başkanları gövdemin başında benim ne kadar bir şey olduğumu anlatacak. Çok lüzumsuz buluyorum. Bana bunu yapmamalarını dilerim. Ne onlara ne de toplanan kalabalığın sevgisizliğim var. Fakat, ölümünü suskunlukla geçiştirmekten başka bir şansı olmayan bir topluluğun içinde ve önünde birileri olarak, ne hakla hayatım hakkında laf edecekler?

Sevgilimi sevdim gerçekten. Onun kendine güvenini öne sürüş biçimiyle, benim sessiz inatçılığımın yıllar süren çatışmasının bu kararıma en küçük bir etkisi yoktur. Yokluğuma elbette üzülecek. Ancak kendini suçlamasını istemem. Bir süre bocalayacak. Onu çok hazırlıksız yakaladım. Hiç olmazsa kararımı hatırlatacak şeyler yapmalıydım. Bunun için dileyeceğim özürün, en içten olduğunu bilsin lütfen. Beni bağışlayacağını umut etmekten başka, çarem yok. Onda uzun bir süredir tadını unuttuğum bir heyecan var. Zor olur ama toparlar kendini. Gerçekten sevdim. Yaşadığınız dünyaya "sevgi'lim" olarak bırakıyorum.

Kardeşlerim için de çok zor olacak. Hepsi bana çok bağlanmıştı.

Biliyorum bencillik benimkisi. Hayatın günden güne artan şiddetini kabullenmektense, onları katlanması çok güç bir sızıyla başbaşa bıraktım. Beni gerçekten bunun için suçlayabilirler. Kötülük yaptım onlara.. Bu kadar çaresizdim; bunu anlarlarsa belki hoşgörebilirler.

Küçük kardeşimin maddi zorluk yaşamasını istemem. Dişe dokunur bir tek arabam vardı. Satıp parasını ona verin. Son işte azımsanmayacak bir primim olacaktı. Patron inkar etmeyecektir. Onu da alsın. Başka da bir şeyim yok. Bana ait eşyalarımın bütün tasarrufu sevgilimindir. Anne babamla kardeşlerimin, eğer olursa anı türünden istediği bir kaç parça şeyi zaten verir.

Sanmıyorum, ama kurtulduğunda; bunun geçici olduğunu bilmekten başka bir şansınız yok. Hiçbirimiz sonumdan kurtulamayacağız.

Elveda!
Mayıs 1998

---

bir ben yoktur biz de biz'den içeri...

Sezai Sarıoğlu

Küçüktür ufacıktır, düş oynayıp acıkır... Yerde bulur bir pankart... Kapar bir nihavend avangart... Küçücüktür ufacıktır, biz oynayıp acıkır... Düşte bulur bir birey... Caney... Caney... Caney...

Zan altında kalır zan. Zan altında kalır teori ve pratik, zaman ve mekan... Ol bilirkişiler derler ki, düşünü başına toplą, bu işin sonu kahirzaman, bu işin sonu ahirzaman...

Koro ve salvo halde derler ki bilirbilmez bilirkişiler; Biz'de ben olmaz, behey şaşkın ördek... Kapıdışarı yek... Kapıdışarı yek... O zamanlar, komşu teşkilatlardan ve de "teşkilattan damat ve gelin kaçırmak" yasaktır... Birey alıp birey vermek hem mekruh hem de gün/ahtır...

O zamanlar Biz'den kesin dönüş yasaktır... Eeeeee...

O zamanlar Biz'den özgür birey'e kesin dönüş yasaktır... Eeeeee...

Ne yapsın bireyi gelmiş çocuk, hep çaysanmaz, hep aşksanmaz ya... Küçüktür, ufacıktır, birey gelmiş acıkmıştır... Ne yapsın da işin ve düşün işinden çıksındır... Günün birinde gelir aklına bir matematiksel bir fikir... Kural / kral odur neyse militanda fikir oydu zikir...Alaturka bir rahley-ı tedriste öğrenmiştir artık, Biz'de ben yoktur... Çar, naçar gider on'lar hanesine... Onlar hanesinden bir ben alıp, veririm birler, (benler) hanesine düşüncesiyle... Ama...

Lakin... Fakat... Düşteki hesap, sanal teşkilata uymaz... Düşün, düşün, yoktur bi çaresi bu gidişin...

Yanlış düş onlar / bizler hanesinden döner...

Döner döner ama o dönmez sol'undandır...Ben'den dönen özgür birey'in aşık'ı kırılsındır...

Rivayet olunur ki; apar topar, afra tafra, gider yüzler hanesine...Yüzler hanesiyle bir güzel yüzleşir... Yüzgöz olmadan der ki, Marksizmin geliştirilmiş bir birey teorisi yok mudur..

Marx abi, Alaman İdeolojisini boşuna mı yazmıştı allasen...Küçüktür ufacıktır, yüzler hanesinde yüz bulamaz acıkır... Yer de bulur binler hanesi... Biner binler hanesinin dalına, bir de ne görsün; binler hanesinde de ben yok...Bir ben yoktur biz de, biz'den içeri...

Ve uyanır ben içinde biz aramak üzere yollara koyulur...

Onlar ermiş muradına, biz bakalım kerat (a bireyler) cetveline...

Eşya tasviri: Olayla ilgili eşyanın tasvir edilmesidir. (Cevdet Yalçın) / Ben Kral Amelesites'in kızı bakire Tadmor'um. Bu kent benim kentimdir. Ey buraya kadar girebilmiş olan yolcu,zevkine uygun gelen her şeyi alıp götürebilirsin! Ama benim çekiciliğime ve cinselliğime kapılıp bedenime saldırgan bir el uzatmaktan sakın! (Binbir Gece Masalları-7) / Kuşdili...

Guantanamera ve Alev Almış Kırmızı

Dünyanın en çok bilinen iki üç şarkısından birisidir; "Guantanamera". Küba bağımsızlık savaşının sembollerinden, tüm Latin Amerika'da "yurtseverlik" denilince akla ilk gelen isimlerden Jose Marti'nin dizeleridir. Bir asırı aşkın bir süredir canlılığını, dinamizmini koruyor ve Guantanamera bir isyan şarkısı olarak, kimi zaman anlamından çok uzaklaşmış, kimi zaman da, "tam yerine oturmuş" biçimde yankılanıyor.

Şarkının adı "Guantanolu Kıza Sesleniş" olarak çevrilebilir dilimize. Dizeler ise şöyle:

"Ben palmiyelerin boy attığı yerden gelen dürüst bir adamım / Ve ölmeden önce kalbimdeki dizeleri saçmak istiyorum / Benim dizelerim, dağda sığınak arayan yaralı bir geyiktir / Toprağın yoksullarıyla birlikte kaderimi değiştirmek istiyorum / Ve sıradağların çayırlarını denizden daha çok seviyorum / Guantanamera... Huajira Guantanamera..."

Latin Amerika'nın ya da tek tek ülkelerin güncel gerçeklerine göre yorumlanabiliyor, Guantanamera. Örneğin geçen sene de sinemalarımızda oynayan, "Cuba" filminde dinlediğimiz Guantanamera'nın şarkı sözleri, büyük oranda Küba'nın bugünkü yaşadığı sorunları yansıtır biçiminde...

Şarkının bu kadar yaygın olarak söylenmesinin, -ne anlattığı gerçekte bilinmemesine rağmen- dünyanın her köşesinde önem kazanmasının en büyük nedeni ise; Ritminin herkese çok yakın ve en sıradan insanın kolayca anlayabilir ve coşku duyabilir nitelikte olması... Bir yurtseverin şarkısıdır Guantanamera.

Bu kent, dünyanın en eski ve en güzel şehirlerinden biri olarak kabul ediliyor. Şarkının nakaratında geçen Huajira ise bölgenin genel adı. Ve bu bölüm şarkının en güzel yerlerinden biri olarak kabul ediliyor. Şarkının nakarat bölümünün kesin bir çevirisini yapmak olanaksız. Çünkü isyan motifleriyle yüklü şarkının bu bölümüne, doğaçlama yoluyla her zaman yeni bir şey eklenebiliyor, yeni enlemler kazandırılabiliniyor.

Diler Koldaş

sen-de-le-meler-4

Birdal Tezer

-küçükken dinlediğim bir masaldın sen,
hani o peri kızını anlatan
-anahtarlığımdaki kırık anahtardın sen,
artık hiç bir kapıyı açamayan
-felekten çaldığım gecelerdin sen,
hep suç üstü yakalandığım
-uykuyla uyanıklık arası düşüncelerimdin sen,
ah birde tam hatırlayabilsem
-arayınca bulamadığım silgimdin sen,
bulamıyorum ama
masanın üzerinde olduğundan eminim
-her sabah çalan ilk telefondun sen,
küfürle karışık "alo" ladığım
-tüm bedene mesajdın sen,
ohhh...
-yalnız geçirdiğim özel günlerdin sen,
olsun
ben böylede mutluyum
-189 basamaklı merdivendin sen,
eşşek yükü sevgiyle
hergün inip çıktığım
-"kaç gün oldu" diye soruyordun sen,
"eski sevgilinin gözleri hatırlanmayalı"
kahverengi, açık kahverengi
-kırmızı pul biberdin sen,
acı ama asla vazgeçilmez
-eski bir türkan şoray karpostalıydın sen,
bir şeylerin arasına sıkıştırdığım
olur olmaz zamanlarda ortaya çıkan
atmayada kıyamadığım
-haylaz bir çocuktun sen,
yaramaz, şımarık
fakat çok sevimli
-bir porsiyon kelle paçaydın sen,
sarhoş gecelerden sonra
ne güzel gidiyordun
-kötü el yazımdın sen, editörüm okuyamadığından
"yanlış" dizilen
-kuş dilinde "seni seviyorum" diyebilir misin sen?
segenigi segevigiyogorugum...

ölü kelebek

-1-

caddelerin gizemli taşları
hayatın bamteline
dokunan
şiirin şivesi
tümcenin içindeki buse
istemem çirkinliğe bir
nefer daha
usum
şiire yetmez i yirmidört
saat

sirenler çalar yirmibeşinci
saat
ahududu sokağın
kuytuluğunda
kirletilmemeliydi lale
soğanının tenie
hayatım her defasında
yeniden yazılan senaryo

-2-

Kıartal sokak gece aykırı
ve de puslu kalsın
kimsesiz hiç'lik saçlarına
el değsem yiterdin sanki
dilin tenhalı

vizyona girmemiş
zamansız filmlerin seyri
gelecek di'li geçmiş

-3-

İçkiler zamansızlığın
mabedinden geldiği an
Albatros kendini öldürür
ve ansızın
orgazm olur bir sokak
lambası
hilkat garibelerinin
ihanetiyle...
Argo Ankara

Mutfaktan Haberler

-Herkes geldi mi?
-Evet tamamız.
-O zaman başlayabiliriz.
-Evet, buyrun.
-Arkadaşlar artık toplantı masamızı değiştirme olanağımız var.
-Nasıl?
-Aşağı sokaktaki yabancı okul, binasını değiştiriyor. Yeni yaptıkları yere taşınacakları için eski eşyalarının çoğunu ucuza satıyorlar.
-Alalım.
-Evet, bu eski emektar masamız ne olacak?
-Mutfağa koyalım.
-Üstüne de küçük tüpü, şu çatlağı örtecek şakilde yerleştiririz. Artık yerde durmaktan, ayak altında sürünmekten kurtulmuş olur küçük tüpümüz.
-Zaten ben bu masayı hiç sevmemiştim.
-Evet, bu köşesi bildik bileli çatlak. Toplantı sırasında bakışlarım buraya takıldı mı hiç bir şey düşünemiyorum.

-"Bana toplantı masanı söyle, sana kim olduğunu söyleyeyim" diye söylemişler eski büyükler.
-Yok bu söylediğin çok eski bir Amerikan atasözü.
-Acaba?
-Evet canım.
-Bana sanki, İngiliz ata sözü gibi geliyor.

Tarık 2000 Ziyad

-Uzatmayın.
-Evet, uzun yeni bir masa fena olmaz.
-Ya da büyük kare bir masa.
-Bana kalsa, büyük daire bir masadır bize yakışan.
-Yine şiirsel konuştun.
-Hayır asıl verimli kılan uzun ince dar dikdörtgen masalar: Bütün filmlerdeki toplantılarda karşımıza bu tip masalar çıkıyor.
-Bence masa dediğin, kare olmalı.
-Neyse alırken, orada karar veririz. Hangi tipleri varsa, bütçemiz hangilerine uygunsa.
-Evet arkadaşlar. Toplantı bitmiştir. 29 Ocak'taki açık artırmada görüşmek üzere.

Princesse el losyonu: Soğuktan, hava tesirlerinden, ev işlerinden çatlıyan ve pütür pütür olan elleri kadife gibi yumuşatır. (1955 tarihli Hafta Dergisi'nden) / Bir şeyin nasıl yapılacağını bilmek, yapmaktan çok daha kolaydır. (Çin Atasözü) / Yağ yağmur, yıka yağmur / Irmak ak derinliklerimize / çok acı, çok kurak / yüreğimize. (Elli Peonidu) / Taam yal..

Ay vonç yu! Ay bende...

Ay vonç you, bir filmin adı. Bu lafın Türkçesi bulunamadığı için olsa gerek, film İngilizce adıyla oynatılıyor sinemalarda. Kırk yıl düşünsek aklımıza gelmezdi. Hoş bir buluş. Ay vonç yu'nun da diğer her filmin olduğu gibi oyuncusu, senaristi, yapımcısı, yönetmeni var. Düşünülmüş, unutulmamış.

Güzel kız, yakışıklı erkek ve bir iki oyuncu ile mevcutlu olarak sinemalarda; Ay vonç yu. Ne güzel. Filme gittim. Anlatıcam. Anlatıcam. Bir küsür milyon para verdik, boru değil. Anlatmazsam çatlarım. Bir de arkadaşımıza ısmarladık üstüne üstlük. Hani pastaneye gidersiniz camekanın içinde böyle allı pullu pastalar vardır da özene bezene iki tane ısmarlarsınız. Getirirler bi gıdım alırsınız bir heves. Sonra da pasta boktan, saman gibi birşey çıkar ya, işte öyle birşey. Erol Evgin'in kulakları çınlasın.

Plastik bir yapıt yapmış yönetmen arkadaş. Elleri dert görmesin. Filtreler falan kullanmış. Günışığının köküne kıran girdi sanki.

Filmin başında kamera oyunlarını görünce içerde matah birşey var sanıyorsunuz. Ne de olsa alıştırılmışız. İki kamera numarasına tav olmaya dünden hazırız, hele esas oğlan ile kızda güzelse yandı gülüm keten helva. Filmde bir kız var berber. Bu başkız. Bir dilsiz mi sağır mı ne olduğu belli olmayan bir yeni yetme var, başkızan. Habire ses kayıdı yapıyor. Sonradan anlıyorsunuz, kızan evvelden konuşurmuş da annesini banyoda ölü bulunca susmuş. Susuş o susuş. Bu laf da bir tuhaf, susuş. Bir bu tüysüzün, onunla bununla yatıp, akşamları barda Bristol sounduyla türkü okuyan ve genellikle don dışında giyim eşyası kullanmayan bir ablası var. Bir de bunların evinde senaryodan payına toplam iki kelime düştüğü için olsa gerek fazla konuşamayan taş meraklısı yaşlı bir adam var. Adam neci belli değil. Zaten bu filmde kim neci hiç belli değil. Belirsiz, gizemli, finale doğru, giderek tırmanan ritmiyle usta işi bir filmle karşı karşıyayız. Pöh! Pöh! Havaya girince insan neler yazıyor. Bu, 'giderek' lafına da hiç aklım ermez, Türk sinema eleştirisinin duayeni ve vejeteryanı Atilla Dorsay soktu bunu dilimize. Giderekmiş! Biz eleştirimizde giderek yerine dıgıdık dıgıdık'ı kullanacağız (Bakınız sinema eleştirisine özgün katkı). Filme bir noktada başoğlan giriyor. Problemli bir tipi oyna demiş bu arkadaşa yönetmen o da döktürüyor. Asabi biri. Orayı, burayı yumrukluyor, evde akşamları parayla kadın oynatıyor. Böyle musibet bir adam. Sen meğerse adam az konuşan insanların yaşadığı bu soğuk kasabaya başkızımız için gelmemiş mi? Yaa! Heyecanlandık bak şimdi Alaska frigo. Beş dakka ara. Hadi çıkın sigara için. Helada küçük abdest yüz kaat. Yemenili teyze ufak para verene kolonya tutmuyor ona göre.

Filmin ikinci yarısı. Yayılın. Bizim başkız sağır, dilsiz ve kel oğlana yakınlık gösteriyor. Dostane gibi de, değil de karışık biraz. Durun bakalım ne çıkacak altından. Keloğlan habire ses kaydı yapıyor, ses kaydı yapmadığı zamanlarda da sahilde koşup duruyor, ablası da bu arada fırsattan istifade habire ona buna tövbe tövbe. Başoğlan hapisten şartlı tahliye ile çıkmış. Ulan anlamıyoruz. Bu herif n'apmış? Bizim güzel kızımızı zamanında üzmüş orayı anladık da. Nasıl üzmüş? Tecavüz filan mı etmiş? Çünkü kız oğlanın kasabaya gelişinden tedirgin. Güzelim. Keloğlan olayı çözüyor, gidiyor, zamanın gazetelerini buluyor bilgisayardan çıkış alıp oraya buraya asıyor. Keloğlanda her numara var.

Ses kaydı, arşiv araştırma, sahilde deli dana gibi koşma. Başkız resimleri görünce fena oluyor. Dalıyor eskilere. Keloğlana herşeyi anlatıyor. Meğer başoğlanla fingirdeşirken babası basmış onları, oğlan babasına vurmuş, babası düşmüş ölmüş falan. Sonra cesedi denize atmışlar, olay açığa çıkınca da cinayeti oğlan üstlenmiş. Bak bak görüyor musun? Dahası da var, ama sıkıldık artık.

Gerisi daha da afakanlar bastırıcı. Kim kimdir? Neden öyledir? Bu insanların dertleri nedir de durup dururken birer sinema kişisi olmuşlardır? Bu sorulara yanıt arıyorsanız vazgeçip frigonuzu yalayın. Bol bol kadın bedeni, üstüne az erkek bedeni, inleyen nağmeler, seskaydı, çakıl taşları, değişik açılardan bu anlamsızlıkların gösterilişi. Kameraman da filmden sıkılıp, "birkaç atraksiyon attırayım da neşemizi bulalım bari" demiş herhalde. Sıranın kenarında oturulduğunda, ilk yirmi dakikada terkedilecek bir film. Sıra ortasındaysanız arada çıkılabilir, ama gitmemek tabii ki en karlısı maddi manevi. Yapanlara zahmet olmuş. Biz buna benzer zokayı yıllar evvel biford-ireyn'de yutmuştuk. Kısacası bu filme gitmeyin arkadaşlar.

Paranıza acımıyorsanız, zamanınıza acıyın. Tabii arkadaş değilseniz siz bilirsiniz. Hala filmin sonunu merak edecek kadar mazohistseniz Ördek'e bağlanın size telefondan anlatalım bedavaya. Telefondan Ay vonç yu'yu dinlemek isteyenler için saatimiz, pazartesi akşamı saat yedi suları selleri.

Şimdi de sloganımızı hep birlikte tekrarlayalım. "Ay vonç yu'mu? Ay kalsın" Babaaay.....

Behram Naci Şopolyo

HADİ BAKALIM KOLAY GELSİN

Ligin ikinci yarısı başlıyor. Bir anlamda curcuna başlıyor. Stadyumlar yine şenlik yerine dönecek. Milletin törene, bayrama takıntısı yok ama tribün heyecanı hiç bir şeyle değişilecek gibi değil.

Dört büyükler iddialı bir hazırlık devresi geçirdiler. İlk yarı hazırlık çevresinde en çok konuşulan şey Hakan Şükür'ün Juventus'a transfer mevzuusu oldu. Ancak oğlan herşeyi yerli yapım bir filmizlettirdi bize. Tabi buna işbilmez yöneticilerin tutumu da eklenince tam bir komedi çıktı ortaya.

Fenerbahçe diğer takımlara oranlas daha derli toplu ve dertsiz tasasız bir hazırlık devresi geçirdi.

Dortmund maçında oynanan futbol, sarı lacivertlilerin ikinci yarı performansları hakkında fikir verdi.

Galatasaray atlattığı badirelerden sonra bakalım nasıl bir rota izleyecek.

Beşiktaş ve Trabzonspor ise sessiz ve derinden gidiyor. İkinci yarı iki takımda istikrar arayacak. . Ancak hazırlık devresinde Oktay'ın yaşadığı sakatlık karakartalları şimdiden düşündürmeye başladı. Kupanda Kocaeli'ni geçen Beşiktaş ikinci yarıda en şanslı takım görünümünde. Milne ise Trabzon'da istediği uyumu yakalamış gibi.

Tüketicilerin gerçekten tükettikleri kendi yaşamları ve kısacık zamanlarıdır, ihtiyaçları sandıkları hırdavatlar ve sandıklar değil. (Genç Bir İşadamına Öğütler-E. Yılmaz) **Aydın'da develerden önce, deve sahipleri birbirine girdi. Develere centilmenlik ödülü verildi. Centil Camel olması gerekmez mi? (Gecenin İçinden Haberleri)** / Bırakın ahlanmayı da okuyun

Büyülü Yalanlar*

Enver Topaloğlu

Hayalleri olmayanların ayakları vardır, ama kanatları
yoktur. büyülü sözlerin üzümüyle şarap,
mahcup çocukların sözlüğünde hayat.
benim için gece güzel
olan dolunay ve yıldızlı bir
gökyüzüdür sevgilim.
kimim: nerden, neden geldim ben; boşver
bir soru daha, bir soru daha indirilsin
yanıtsız sorular mahzenine;
orda küflensin, orda çürüsün hatta.
ah!..
zamanı da, koşulu da yok. insan
sevdiğine yalan söyler.
ben sana sen diyorum, sen ne istersen
onu söyle. bir adı tamlayalım
doğrudan bir parça.
nasılsa açsak da bütün kapılarını
aynası paramparça
bu istanbul pusunda... ikinci bir hayat
bulamazsak ilki,
yeni sevgili bulamazsak eskisiyle
kalırız... kendini
beğenenin dostu; kendini sevenin
sevgilisi yoktur.
yazdıkça anlıyorum ki iyiliklerin hayatı;
kötülüklerin
savaş meydanıdır kelimeler... hele o
paraşütü açılmadan düşen,
hele de o paramparça kelimeler.
sevgilim,
şiir hayatın iadei itibarıdır. her şeyi
yendim, yaşama
sıkıntısıyla başa çıkamadım fakat,
visal, vasıl,
vuslat labirentlerindeki ışığım,
sevgilim. ağır yüktür şiir;
taşıyana da, yazana da aşk olsun...
kendime yalnızlığı kabul
ettirmek için kağıt ve kalem yurttaşı
oldum... bütün
yalnızlıkları yaşadım, bütün ayrılıkları
da. aşkla kırılan,
aşkla iyileşir sözünün kılavuzluğunda,
şiirle kaybeden, şiire
kaybeder sonucuna vardım. .. aşk
bende şiirin tavanı değil,
aşk bende şiirin telvesidir sevgilim.
öyle bir çağda yaşıyoruz ki büyüler ve
büyücüler her zamankinden
daha güçlü. yakamoz ve tebessümün
yanında
kristal kral duruyor, ama çok az kişi
ordaki eksiği ayrımsıyor.
çünkü insan seçicidir, insan anılarını
seçer... ben de çok zor ve
zorunlu bir seçim yaptım. unutmadım.
ama hatıralarımı ayıkladım
sevgilim. beraatımı
tarihe bırakıyorum. ilk öpücüğüm,
yakamoz ve tebessüm ilk
aşkım, kristal kralsa ilk tecrübem oldu.
yazıdan bana biraz
daha ömür tanımasını istiyorum artık.
ki ilk öpücüğün
heyecanı, ilk aşkın coşkusu, ilk
tecrübenin hatırası
kaybolmasın, onları yapan arzuyu
yoğunlaştırma uğraşım.
yarım kalmasın. ne zaman aşk için
son, son için bir başlangıç
oldum ben.
sonun başlangıç olduğu hazin
çıkmazımı da,
yalnızlığımı da bir anaforda buldum.
ah sevgilim, ne zaman
masama davetsiz bir yabancı gelse,
bir hamlede ayağa kalkmak
kendime olan saygımdan. fakat hiçbir
yabancı yüksek kıratlı
sözlerle şaşırtamadı beni, gururlu
davranışım dolayısıyla
utandırmadı şimdiye kadar.
mağrur tavrımdan mağrur olmadım
hiç.
sen benim yabancım değil, hayır; sen
benim başkamsın düşora...

*bkz. bir münkirin itirafları

Uğur Mumcu, katledilişinin üzerinden 6 yıl geçti. Ancak katilleri ellerini kollarını sallayarak ortalıkta dolaşıyor. Katillerinin bulunmasını namus borcu sayanların namus anlayışlarında bir değişiklik olmamasını diliyoruz. Abdi İpekçi'nin Yaptığı araştırmalar ve gazetecilik başarıları karanlık yanlılarının gözlerini kamaştırdı. Yine görevine giderken öldürüldü. Muammer Aksoy laik hukuk devletini savunduğu için karanlık güçler tarafından öldürüldü

ÖRDEK
Sanal Ördek Mizah Dergisi
Akif Kurtuluş, Fatih Altınöz, Tolga Çandar, Cem Sancar, Tarık 2000 Ziyad, Sezai Sarıoğlu, küçük İskender, Ahmet Eken,Birdal Tezer, Adnan Özdemir, Mesut Kara, Ersin Karabulut, Mehmet Saygın,Serpil Kaya, Eser Demir, Dilaver Özdemir, Talat İçöz, Musti, Argo Ankara, Enver Topaloğlu, Diler Koldaş, Altay Martı
29 Ocak 1999
Yıl: 1
Sayı: 4
İmtiyaz Sahibi ve Yazıişleri Müdürü: Serpil Kaya
Adres: Hayriye Caddesi, Çorlu Apartmanı No:3/2 Galatasaray - İSTANBUL
Tel/Fax: (0212) 292 02 07 - 08
Film Hazırlık: Çağdaş Grafik
Baskı: Ilıcak Matbaacılık A.Ş. İstanbul (0212) 880 40 77
Dağıtım: Birleşik Basın Dağıtım A.Ş.
Bir Yıllık Abone Bedeli: 9.000.000 - 6 Aylık Abone Bedeli: 4.500.000

müzigimiz silahımızdır

Yaptıkları müzik, evlerden, mahallelere, işyerlerinden, okullara, dağlara uzanıyor; Grup Yorum'un. 1985 yılında kurulan grup, baskılara, gözaltılara, mahkemelerde yargılanmalarına rağmen türkülerini söyleyip, halay çekmeye devam ettiler. Kültürel yozlaşmaya karşı yaptıkları müziklerle, kendisinden sonra gelenlere de yol açtılar. Son kasetleri 'Boran Fırtınası' 1996 yılında ölüm oruçlarında ölen tutsaklara adandı. Enstrümantal tarzda çıkaracakları son kasetlerinin hazırlıkları içinde olan Grup Yorum ile İdil Kültür Merkezi'nde görüştük...

Grup Yorum'un kuruluş amacını ve bugüne geliş sürecini anlatır mısınız?
Grup Yorum, 12 Eylül'ün yarattığı depolitize ve yoz ortama bir tepki olarak kuruldu. Sonrasında, halk muhalefetinin ve devrimci mücadelenin gelişimi, Grup Yorum'da da etkisini gösterdi. Genel muhalefetin örgütlü bir biçime bürünmeye başlaması, Grup Yorum'da gittikçe iradileşen bir sürecin önünü açtı. Halk muhalefetinde ve devrimci mücadelede atılan her adım, Grup Yorum için de bir aşamayı ifade ediyordu.

Yaptığınız müziği hangi kategoriye koyuyorsunuz ve sizi diğer müzik türlerinden ayıran noktalar neler?
Müziğimizi, bir kategori içine koyma taraftarı değiliz. Yaptığımız türkülerde pek çok olayı, duyguyu, kahramanı anlatıyoruz. Tüm bunları anlatırken, kendimizi bazı müzikal kalıpların içine sıkıştırmak istemiyoruz. Anlatmaya çalıştığımız şeyi, bir senfoniyle ya da tek bağlamayla anlatabiliriz. Burada sorun; o duyguyu olayı, kurgusal bütünlüğü gözardı etmeyerek, en iyi şekilde ifade edebilmektir. Anlatacağımız onca şey varken, bunları kalıplara sıkıştırarak anlatmaya çalışmak, bize yanlış geliyor.

Herkese, devlet tarafından 'devlet sanatçılığı' ünvanı verilirken Grup Yorum'un sanatçı anlayışı nedir? Sanatçının duruşu, toplumdaki yeri nasıl olmalıdır?
Sanatçı herşeyden önce, taraf olmak zorundadır. Çünkü sınıflar üstü bir sanat yoktur, olamaz. Emekçi halk için üretimde bulunan bir sanatçı, halkla maddi manevi alanlardaki ortaklaşmayı, birlikteliği sağlayabilmelidir. Bu da halkın içinde yaşamak ve sorunlarını paylaşmakla mümkündür. Bunun yanında sanatçı, var olan gerçekliği olduğu gibi aktaran değil, dönüştüren, ileriye sıçratan bir misyona sahip olmalıdır. Ayrıca, zamanın durmadan aktığını bir an olsun unutmamalı, değişmelere ve gelişmelere ayak uydurabilmelidir.

İlk kasetinizden bugüne, müzik anlayışınızda bir değişiklik oldu mu?
Sanatta, içerik ve biçimi birbirinden ayıramayız. Emekçi halkın içinde bulunduğu, hiç durmamacasına akan zaman ve mücadelenin ivmesinin yükselmesi, tabi ki müziğimizde de bir gelişim sağladı. Ama her şeye rağmen, halkın ilk dinleyişinde, "Aaa, Grup Yorum" dediği bir müzikal çizgiyi oluşturduğumuzu sanıyoruz.

Üzerinizde yoğunlaşan baskıları nasıl değerlendiriyorsunuz?
Bugün biz, gözaltılar, konser yasaklamaları, soruşturmalar, hapislikler gibi baskılarla karşı karşıya kalıyorsak, bunun sebebi, egemen sınıfların bütün nimetlerini elimizin tersiyle itip emekçi halkın sanatını yapmamızdır. Ülkemizde ve dünyada emekçi halkların sanatını yapanlar, hep baskı görmüşlerdir. Enver Gökçe, Nazım Hikmet, Ahmed Arif, Ruhi Su'lardan Victor Jara, Bertolt Brecht, Vaptsarov'lara kadar, bu hep böyledir. Düzen egemenlerin düzenidir; üstümüzdeki baskılar ise, bu sömürü düzeninin doğası gereğidir.

***"Boran Fırtınası" adlı albümünüzün toplatılma gerekçesi ne idi?**
Öncelikle şunu belirtelim: "Boran Fırtınası" albümümüzün kendisi değil, sadece kapağı toplatılmıştır. İstanbul DGM Savcılığı tarafından verilen toplatma kararında, bu toplatmaya gerekçe olarak, kapaktaki, alnı kızıl bantlı Ölüm Orucu direnişçileri gösterilmiştir.

***Önümüzdeki günlerle ilgili projeleriniz nelerdir?**
Önümüzdeki günlerde, bir enstrümantal çalışmamız halkımıza ulaşacak. Ardından periyodik bir Grup Yorum albümü hazırlamayı düşünüyoruz. Ayrıca, Grup Yorum Korosu çalışmalarına tekrar başlıyoruz. Bunun için başvuru tarihi devam ediyor. Yorum Korosu, bizim önemli damarlarımızdan biri. Bu koro ile, yeni gelen arkadaşlarımıza, bilgi ve deneyimlerimizi aktarıyoruz, yarattığımız sanatçı anlayışını, yaygınlaştırmaya çalışıyoruz.

***Müzik aynı zamanda güçlü bir iletişim aracıdır da. Kitleleri heyecanlandırır, aynı coşku etrafında toplar. Sizin müziğinizin yaşamınızdaki yeri ne?**
Dünyayı değiştirme, ancak bunu başarabilecek bir örgütlülükle gerçekleşebilecek bir özlem. Sanat ise, bu mücadeleye kendi alanından katkı sunar. Dünyayı bilmek ve tanımakla yetinmiyor, değiştirmek için mücadele ediyoruz. Sömürünü olmadığı, özgür bir vatan için yapılan mücadele, elimizdeki silahımızdır müziğimiz.

Otuzbir Alfred

ESER DEMİR

alev alev estetik

Cehennem alevinin kısıldığı bir gün yolu düştü öbür dünyaya... Ölürken arkasından bir tas su attılar ve apar topar götürdü Azrail, Maaşallah'ı... Cenetin kapısında "İŞİ OLMAYAN GİREMEZ" yazılı... Kapıda bir zebani vakit öldürüyor...

MAAŞALLAH- Birader yukarıdan bu adresi verdiler... Neresi acaba? Tarif etsen.

ZEBANİ- Bakayım!.. Aha burası... Hayırlı olsun... Cehennemköy Turistik Tesislerimize Hoş Geldiniz!

MAAŞALLAH- ... Ya! Ulan gencecik yaşta babalara geldik.. Ne zaman açılır içerisi?

ZEBANİ- Tadilat var. Ne zaman açılacağı belli olmaz.

MAAŞALLAH- Peki ne kadar kavruluyoruz içeride?

ZEBANİ- Ne bileyim kardeşim? Solaryum merkezi mi burası? Cezanı çek. Sonra git gidebildiğin yere!..

MAAŞALLAH- Ama ben öbür dünyada hiç günah işlemedim ki!

ZEBANİ- Hatasız kul olmaz, hatamla sev beni! Senin gibi ne adamlar gördük... Hepsi ööle diyor.. Suçsuz adamın burda işi ne?

MAAŞALLAH- Çok korkuyorum!!

ZEBANİ- Oğlum, burası Cehennem Ocağı. Burada süt kuzularının işi olmaz!

MAAŞALLAH- Peki, diğer zebaniler nerede, bir tek sen mi varsın?

ZEBANİ- Onlar odun kömür falan almaya gititi... Ne yapacaksın, geçim derdi!

MAAŞALLAH- Dosyalar falan karışmış olmasın!

ZEBANİ- Yok, yok! Meraklanma... Bizde yanlış yok!..

MAAŞALLAH- Ama buraya gelmeden önce birisiyle konuştum, duvardan atlayıp cennete geçmiş... Üstelik "ÇİMLERE BASMAYINIZ" ikazına da uymamış. Yoluyor hepsini!...

ZEBANİ- Onlar torpilli!... Cehennem vekili olan zebanilerin akrabasıdır kesin!

MAAŞALLAH- Ulan bizde de şans olsa anam kız doğururdu.

ZEBANİ- Hiçbir şey için geç kalmış sayılmazsın! Az ilerde "ALEV ALEV ESTETİK" diye bir dükkan var.... Buradan yanık olarak çıkanlar, eski hallerine dönmek için oraya gidiyorlar.. Cennette herkesin bir image-makeri var...

MAAŞALLAH- Siz yolunuzu bulmuşsunuz... Aha! Kapılar açılıyor!

ZEBANİ- Hadi başarılar...

MAAŞALLAH- Ne?

ZEBANİ- Zııt Erenköy!!.. .

her-şey zincir-leme birbirine bağlı...

ERSİN KARADUMAN

sanal FOTO

Senin içine girdiğim zaman dışımda kalıyorsun, senin dışından sana bakınca içime sığmıyorsun (Özdemir Asaf) / Tiye Bekir Çarşambaspor'un acar sağ ve sol açığı idi. Tiye denmesinin nedenine gelince; hızlı koşanlar için çıkartılmış bir hız sesi olmasıdır... (Hakan) / **Seni uçuranlar murad almasın, seni kim uçurdu gölünden sunam (Pir Sultan)**

Altay Martı

insan evladı

Koko, kömür gibi simsiyah kaşlarını alabildiğine çatarak girdi yazıhaneye. Kozmonot Nuri, hemen fırladı uyukladığı sandalyeden.
"Hoşgelmişsin Kadri Abi"
"Ne hoş gelmesi!.. Yolcu var mi yolcu, sen ondan haber ver" diye ters ters konuştu Koko? Kızarık gözleri her lafında kıvılcımlar saçıyordu.
"Pek yok abi" dedi Kozmonot. "Kırdın girmiş sanki millete. Herkes evinde oturuyor, kimse bir yere gitmiyor."
"Bu uyuşuk gececiyi değiştirmek lazım" diye düşündü Koko. "Habeş birine benziyor. Adam olmaz bu! Haco da nerede kaldı ki?"
Kozmonot, Haco'nun telefon açtığını, yarım saate kadar orada olacağını bildirdiğini anlatmaya başlamıştı ki, ceketinin içinden etiketi sökülmüş bir rakı şişesi çıkardı Koko. Şişenin içinde parça parça kağıtlar yüzüyordu, Kozmonot, şaşkınlıkla şişedeki bulanık suyun nasıl bir icat olduğunu düşünürken, Koko çok ciddi bir yüz ifadesiyle uzattı şişeyi. "Al, iki yudum iç!"
Kozmonot, kekeleyerek sordu;
"Abi nedir bu? Bismillahirrahmanirrahim!"
"İç ulan. Okunmuş mudur? İçindeki kağıtları görmüyor musun? Her biri kuvvetli dualardır ki, bir damla içsen bu sudan dakikasında şansın açılır. Yolcu yağacak oğlum, arabalarımız çakılı gidecek. Al iç! Korkma! Başka şişe bulamadım, ama bunu da çok iyi temizledim, rakısı buhar olup uçtu. Hadi içsene eşşekoğlu eşşek!"
Kozmonotun kararsızlığını görünce, hırsla kapağını açıp başına dikti şişeyi Koko. "Bak ulan, aziz mübarek zemzem suyu gibi valla! Zehir midir ki ağzını değdirmiyorsun! Hadi ulan, kime diyorum."
Kozmonotun iri kafası sağa sola sallanmaya, pörtlek gözleri daha da açılmaya, kirli suratı iyice buruşmaya başlamıştı ki, Haco girdi içeriye.
"Vay Hayrola Kadri Abi! Ne iş? Daha sabahtayız yahu?"Koko kısaca büyülü suyu anlatıp bu kez ikisine birden ısrar etti, içmeleri için. Haco, Kozmonot gibi mayışık olmadığından, "Abi bırak bunları" dedi gülümseyerek, "Herşey kısmet işi, bu yaptığın kaçıncı büyü. Aynı tas, aynı hamam! Bu harhotte şirkete dua, muska işlemiyor."
Fazla üstelemedi Koko. Haco'dan çekinirdi biraz. Kafalı çocuktu çünkü. Sonra çok da çalışkandı. Bunca yıldır beraber çalışıyorlardı daha zerre-i miskal hile hurolasını görmemişti. Kocaman kafası, lap lap yürüyüşü ve her daim akan salyasıyla gerçekten de ahmak bir astronota benzeyen Kozmonot'u da birazcık da olsa yola getiren yine oydu.
"Çocuk haklı aslında. Bu işlere hacı hocanın yararı olsa, ben şimdi çoktan trilyonerdim" diye düşündü Koko. Bir yandan da elindeki bulanık suya verdiği paraya acıyordu. Şişeyi hızlı bir şekilde yazıhaneye serpmeye başladı. "Bir kerameti varsa haiçmişiz,mekanımız. Hadi hayırlısı."
Haco hemen bankoya geçip yolcu listesini önüne çekerek hesap yapmaya başladı. Kozmonot ise sıkıntılıydı; geberiyordu uykusuzluktan. Kendini iyice toplayıp; "Ben gideyim mi artık Kadri abi" diye sorabildi.
Koko şişeyi çöpe fırlatıp, Kozmonot'un yüzüne bile bakmadan "Tamam tamam git!" dedi boğuk bir sesle.
Haco, Kozmonot'un eline birkaç kağıt para sıkıştırdı. Kozmonot hafiflemiş bir şekilde askıda duran ceketini alıp usulca çıktı yazıhaneden.
Koko sandalyeye oturmuş, sessizce çakısını aramaktaydı. Sonunda buldu. Elini kemerine attı ve çakıyı orada gizli küçük beyaz torbaya sokup, biraz toz alıp iki burun deliğine de iştahla çekti. Çakının üzerinde kalan zerreleri de dilini kesmemeye özen göstererek iştahla yaladı. "Ohh! Ulan Haco, ulan pezevenk! Öyle gelmiş böyle gidiyorsun. Şunun tadını bile alamadın bunca zamandır."
Haco dönüp cevap vermedi. Koko ise zevkle hırıldamaya başlamıştı:
"Ohh! Dünyanın en güzel şeyi nedir bilir misin Haco? Bu işte! Koko! Koko!"
Gözleri bulanıklaşmış, yüzü gevşemişti Koko'nun.Gömleğini sıyırıp göbeğini açtı ve sıvazlamaya başladı: "Ohh! Koko! Koko!"
Haco'nun oldum olası başı hoş değildi keşlikle. Hap, esrar zibil gibiydi otogarda. Simsarların çoğu leyla bir şekilde dolaşırdı ortada. Koko'nun tercihi ise kokaindi. Canı çekti mi kemerdeki gizli hazinesi sağolsun! Ohh!
"Araba gene tamtakır değil mi Haco?"
"Öyle abi. Ama sen kafana takma, düşer şimdi birkaç kişi."
"Ağzımızı Allah'a açtık bekliyoruz. Batacağız oğlum bu gidişle. Bu dingiline tükürdüğümüz arabalar, bizi sonunda mezarlığa taşıyacaklar."
Koko'nun dili hafiften dolaşıyordu. Haco, konuşmayı keserek başını bankodan uzatıp bağırmaya başladı: "Sivas, Çorum! Kalkıyor! Ekispres bu ekispres!"
Herkesin bir yolcu tavlama şekli vardı, otogarda. İşler kırıksa simsar milleti ya daha çok bağırıp ortalığı velveleye verir, ya birbirlerinin yolcusunu kapar yada yolcunun nereye gittiğini bile sormadan, bavulunu kapıp insanı ille de kendi yazıhanesine gelmeye mecbur ederdi. Bu yüzden öyle kavgalar çıkar, öyle curcuna olurdu ki bazen, seyrine doyum olmaz. Haco biraz çekinik biriydi. Dalaşmaktan yolcuyu rahatsız etmekten çekinirdi. Bir de otogar polisinden ürkerdi azıcık. Neredeyse iki yıldır garajda görev yapan polis gaddar birisiydi. Tatava çıkaran, efelenen, biraz fazla teşkale eden simsarı babası olsa, affetmez basardı tokadı. Canı istediği zaman da insanı karakola çeker ve emniyetin şefkatli kollarına teslim ederdi.
Koko'nun klasik yöntemlerle yolcu avladığı söylenemezdi. Yaşını başını almış bir adamdı. Vakurdu aslında. Çok yol görmüştü. Tamam, onun da yolcuya ihtiyacı vardı, o da ekmek yemeliydi; ama sırnaşmaya milleti kandırmaya, atmaca gibi bavula sepete çökmeye ne gerek vardı. Koko bir insan sarrafıydı; övünürdü bu meziyetiyle. İşler iyice terso olduğunda Çorum'a Sivas'a gidecek yolcuyu gözünden tanır ve kırk metre uzakta da hükümran bir sesle bağırırdı bankodan: "Gel! Sana diyorum, hişt! Gelsene bir dakika hemşerim."
Aval yolcu, kendisini bu sesin cazibe ve buyurganlığından kurtaramayıp da bankoya doğru yaklaşırsa, Koko'nun eli de yavaşça çekmecelerden birine giderdi. Adamın yüzünden alevi mi, sünni mi, sağcı mı, solcu mu yoksa hiç biri değil de gundi mi, olduğunu okumaya çalışır ve gösterisi için son hazırlıklarını yapardı. Koko'nun tılsımlı çekmecelerinde Yılmaz Güney, Alparslan Türkeş, Hazreti Ali ve Bülent Ecevit'in posterleri vardı. Gelen yolcunun beynini okuyabildiği kadar okuduktan sonra, uygun poster hangisiyse bir çırpıda onu çekip oyuna başlardı.
"Allah'ın Arslanı bu! Zülfikarına kurban olduğumun. Al, hemşerim sen de öpüp başına koy!"
"Baba, baba! Allah affeder Yılmaz Güney affetmez. Erken göçtü rahmetli."
"Bizi bırak, tek Alparslan Türkeş kurtarabilir."
"Eco! Eco! Umudumuz Eco! E!. Gel daha, nerede kalmışsın. Gel otur başımıza, düzelt memleketi daha!" İlginçtir, çoğunu da tuttururdu Koko. Daha yanlışlıkla solcu bir yolcuya yanılıpta, Türkeş posteri gösterdiği görülmemişti. Koko'nun yaptığı bin türlü numaraya gülümseyerek bakıp çekip giden yolcular olduğu gibi, keklik gibi düşenler de vardı. Koko bir taraftan coşmuş bir şekilde elindeki posterle ilgili hikayeler anlatırken bir taraftan da sessizce fısıldardı Haco'ya: "Tamamdır oğlum Haco? Kıvamı iyidir. Koy bileti!"
Neredeyse bir saat geçmesine rağmen ilaç olsun diye bir yolcu bile gelmemişti henüz. Haco da tedirgindi durumdan. Çaresizce bağırıyordu: "Lüks seyahat! Çorum, Sivas!"
Koko ise alt çekmeceden bira çıkarmış, birbiri peşisıra dikiyordu kafasına. Normalde pelte gibi olması gerekirken gittikçe daha huysuzlanıyor çatallaşmış sesiyle, "Ne oldu ulan? Tık yok mu? Yer yarıldı da yerin dibine mi girdi bu yolcular?" diye mızmızlanıyordu.
Son yarım saat içinde gelen üç yolcu iyiydi. Ama kurtarmazdı. Yavaşça kaykıldı yerinden Koko. Haco'nun yanına geldi iki yana sallanarak. "Bu böyle olmayacak Haco, çık biraz ortada bağır."
Haco bu öneriyi sevmemişti. Tarzı değildi, leylek gibi otogarda dolaşıp yolcunun aklına girmek, ama el mahkum, bir şey demeden sessizce çıktı dışarıya: "Hadi Çorum, Sivas!"
Koko'da akbaba gibi bankodan başını uzatmış gelip geçenleri kesmeye başlamıştı. Hayret! Bunca insan geçti hiç birinde de, Sivas'a Çorum'a gidecek tip yok yahu! On dakika sonra bir cayırta koptu ki, Koko bile kendine geldi. Garaj polisi öfkeli bir şekilde Haco'nun yakasına yapışmış tükürük saçarak bağırıyordu.
"Bela mısınız ulan siz? Edebinizle çalışın, kimsenin kafasını kulağını ağrıtmayın, yolcuyu rahatsız etmeyin demedim mi lan ben size?"
Haco, polisin elinde büzülmüş ürkek gözlerle çevresine bakınıyor, hiç bir şey demiyordu. Garajın diğer çakal simsarları da uzak köşelerden bu olup biteni izliyorlardı.
Daha da coşan polis ana-avrat küfüre de başlamıştı. Haco'nun yüzü gözü un-ufak olmuştu. Hırsının geçmediğini gören polis, hışımla elini kaldırıp tokadı çekti Haco'ya. Suratı kıpkırmızı olan ama ağzından tek laf çıkmayan Haco, kinle baktı polise. Bir de soldan vuracaktı polis, tam elini kaldırmıştı ki arkadan yetişen Koko, tuttu kolunu. Ve çevirip polisi kendine, bir kafa koydu suratına Burnundan fışkıran kanla yere yığılan polis, telaşla silahına davranmaya çalışırken kalabalık üzerine abandı.
"Aman dur abi, ne yapıyorsun? Koko bu yahu! Elini kana mı bulayacaksın? Şimdi ekip gelir, çekersiniz karakola..."
"Aman, yapma abi!"
Ortalık adamakıllı karışmışken Koko çakısını çıkarıp iki fırt kokain daha çekti ve kalabalığı ayırarak polisin başına geldi. Parmağını uzattı ve boğuk bir sesle bağırdı:
"Biz ekmek yiyemeyecek miyiz? Biz insan evladı değil miyiz ulan?"

Memleketi En Çabuk, En Garantili Kim ve Nasıl Batırır?

Kımıl ve Süne Türkleri

Ömründe, bahçedeki bir hıyarı ya da domatesi bile sulamamış, apartman dahi yönetmemiş, bir Türk köylüsü yada işçisiyle, bir Zimbaawe köylüsü ya da işçisini birbirinden ayıramayacak. Anadolu'nun herhangi bir köyüne gitseler, büyük ihtimalle tecavüze uğrama tehlikesine maruz kalacak kadar "bakımlı" bir sürü değerli yazarımız, gazete köşelerinde memleketi ve demokrasiyi değişik pozisyonlarda kurtarıyorlar. Acaba, 'Alaaddin'in Cin'i bir mucizeyle memleketi bunların eline bir süre için alın, yönetim diye teslim etseydi neler olurdu, her zaman çok merak etmişimdir. Şimdi biraz fantezi müzik tadında fütürist senaryolar üretelim. Eğer bu memleketi aşağıdaki şahıslar mutlak bir otoriteyle yönetseydi neler olurdu?

Çingiz Mundar

Sahte bir raporla dedesinin aslında, bir zenci olduğunu kanıtlardı. Memleketin adını hemen değiştrirdi. Kapıkule ve bütün giriş kapılarına "Welcome to USA Junior" tabelaları astırırdı. Amerikan İngilizcesini, resmi dil ilan ederdi. Bütün erkeklerin adını John, bütün hatununkilerini Jennifer yapardı. Kürtlerin yarısını caz ve rap söylemeleri için zorla kurslara yazdırırdı, kalanını da basketbolcü ve koşucu yapardı. Amerika'dan emmimin oğlu gelecek diye halkı memleket dışına çıkartıp, toprakların yarısını CIA'ya 99 yıllığına bir Big Mac menüye (extra patates ve içecekli), kiralardı. Diğer yarısının bir kısmına Oval Ofis'i taşır, boş zamanlarında burada staj yapardı. Geri kalan toprakları da, Amerikan kongresi üyelerine garsoniyer olarak kiralardı. kendisi de Kıbrıs'ın sivri ucuna yerleşirdi, ömrünün sonuna kadar çok mutlu bir hayat yaşardı. Bütün bunlar üç ay içinde gerçekleşirdi, bu fantezide memleket batmaz, ama batasıca bir hal alırdı.

Salvador Dali Bayramoğlu

Sinek ski traş reklamlarında, Ali Desidero'nun yerini alabilecek tek aday. Bir insan yüzü ancak bu kadar pürüzsüz olabilir. Herhalde çocukluğunu ve ilk gençliğini eşek sütü dolu bir küvette geçirdi. Hatta özellikle, kafası da küvetin içindeydi. Ve bir şnorkelle nefes alıyordu. Yahu, bu adam Amerikalıların yaptığı bir siborg olmasın. Terminatör 2'deki civa yaratığı çok andırıyor. Bir ihtimal'de, Taliban'ın adamı olabilir, bu kadar sinek ski bir traşı ancak kendini çok iyi gizlemeye çalışan bol kıllı biri, yani bir Taliban casusu başarabilir. Herhalde yapacağı ilk iş, kadın erkek herkesin sakal bırakmasını şart koşmak olurdu. Hem de Taliban gibi bir karış da değil, yılların sakal özlemiyle her türlü vücut kılının kesilmesini yasaklar, kadınlarda da hormon uygulayarak sakal çıkarttırırdı.

Tülay Kımıltürk

Bu kadar hormondan sonra, memlekette soprano ses kalmamış kimin umrunda. Erkeklerinde türban takmasını şart koşardı. Hepimiz, üçer beşer metre sakalla, kafamız türbanlı, sokaklarda düşe kalka gezerdik. Utançtan birbirimizin yüzüne bakamazdık, varsın olsun, yeter ki demokrasi kazansın. Bir ihtimal, bu adamın içinde bir de bastırılmış popçu olma ve Fransa'da listelere girme arzusu olabilir ki, onu da başkaları incelesin.. Kımıl Türklerinin en önde gelenlerinden. Bir de bunların daha zararsızı, Süne Türkleri var. Bu iki türü de artan malzemeden yapılıyorlar. Adlarına bakmayın bunların bir milliyeti yok, her türlü off-shore memleketin halk oyunlarını oynayabilirler. Her türlü ilaçlamaya karşı dayanıklı, hatta mutasyona uğrayarak her ilaçlamadan daha güçlü çıkıyor. Bir atom savaşı olsa bir tek bunlar hayatta kalır, diyor bilim adamları.
İlk iş olarak 5 yaşından büyük kızların bakire kalmasını ve başı açık, türbansız gezilmesini yasaklardı. Otellerde adam yakılmasını ve oruç tutmayanların 14 yerinden bıçaklanması özgürlüklerinin üzerindeki tüm yasakları kaldırırdı. Şevki Yılmaz'ın 4. karısı olabilmek için yedek cariye listesinde 5. sıradan beklemeye başlardı. Hatta tüm yetki onda olduğu için, hileyle kendini 3. sıraya kadar yükseltirdi. İşlerin istediği gibi gitmediğini görünce de, bir salla kıyı ötesi ülkelere yelken açardı. Büyük ihtimalle Boston Halk Oyunları ekibinin kadrolu bir elemanı olarak hayatını sürdürür, işlevi orta ama boyu pekiyi bir zenciyle evlenir, kocasına salı akşamları mantı açardı. Cezai ehliyeti yok.

Etyiyen Mahcupkenar

Allah için demeli okumuş çocuk. Hatta hep okumuş, küçükken hiç oyun oynamamış. Büyük ihtimalle dilimlenmemiş bir bütün hıyarı, asla gerçek hayatta görmemiştir ve onu bir soyulmuş sosisten ayıramaz. Demokrasi şampiyonu. Sanarsın eski Yunan ya da Sparta sitelerinde site kültürüyle, site ve stille büyümüş. Herhangi bir tarihsel döneme ve mekana bırakın, herkesin hakkını ustalıkla savunabilir. Almanya'da 30'larda yaşasaydı, Nazilerle aynı görüşte olmamasına rağmen onların, Yahudileri ve komünistleri yakabilme ihtimallerini ve haklarını ustaca savunurdu. Bu tavrı da demokrasinin münasip bir tarafına ustaca yerleştirirdi. Sado mazoşist bir havası var. Memleketi yönetseydi, büyük ihtimalle demokrasi adına halkın yarısını, nöbetleşe diğer yarısına kırbaçlatırdı. Hatta herkese deri iç çamaşırları ve yüksek topuklu çizmeler giydirip birbirlerinin vücudunu çiğnetirdi. Genç olsak neyse, bu yaştan sonra düşünebiliyor musunuz rezaleti? Cık, cık,cık... İnsan da biraz Allah korkusu, kuldan utanma olur...

Aise Sarman

Haydar Dümen yakalanıp idam edilir ve sloganı "Boy işlevden daha önemlidir!" olan yeni bir dönem başlardı. Herhalde ilk yapacağı işlerden biri, her ile ve ilçeye cinsel özgürlükleri geliştirmek üzere birer dildo fabrikası açmak olurdu. Yaşantının hiç bir alanında cinselliği unutmamak için bütün yemek ve çalışma sandalyeleri kendiliğinden, dildolu olurdu. Sokaktaki elektrik direkleri ani krizlerde kullanılmak üzere, dildolu imal edilirdi. Şarkılar değişirdi, "Orada bir dildo var dolapta.." Herkes aşırı dildolanma sonucu, sağa sola kalça hareketleriyle yürümeye başlayacağından, memleket toprakları Akdeniz Karadeniz arasında kırıtmaya, kayık gibi sallanmaya başlardı. Oramıza, buramıza deniz suyu sıçrardı. Eşek, kutsal hayvan ilan edilirdi. Eşek Üretme Çiftlikleri'nde yetiştirilen on binlerce eşek şehirlere salınırdı, her gördüğümüzde de bu hayvanlara selam vermek zorunda kalırdık.

ADNAN ÖZDEMİR

sahipsiz yazılar

Edebiyatçı milleti değil mi? Penceresinden; ılık bir bahar havasını andıran odasının caddeye bakan penceresinden; dışarıyı seyrederken, sırılsıklam ıslanan sokak çocuğunun, akşam olup evine -evine: yani cami duvarının dış dibine- döndüğünde boğulurcasına öksürdüğünü, boğulduğunu ve sabahlara kadar salya-sümük ağladığını... nasıl / nasıl / nasıl görebilecektir ki?.. ve hangi şiirin hangi dizesinde dilenci kadının kucağındaki bir deri bir kemik çocuğun, giderek azalan kalp atışı yer alabilecektir ki?
Olmaz ya -bir gün şiirden veya öyküden - para kazanacak olsam ilk işim tinerci çocuklarla paylaşmak olacak... Çünkü şiirimde ve öykülerimde o sahipsizlerin sızısı var... "Şiirim ve içim; ve yani ben; en az onlar kadar bir yalnızlığı yaşadığımı, onlarla sabahladığım gecelerde anladım: Ne kadar pis kokuyorlardı ve ne kadar Tanrım! Ne kadar umutsuzlardı!
Umutsuzluğun kokusu ne kadar pisti. V e ne kadar sahipsizlik!
Ölüm onların arka sokağında bile değildi. Sırtlarına yapışmıştı ölüm ve ikinci şubeye suçlu götüren bir polis hoyratlığında alıp götürüyordu onları yaşamdan..."
"Ben ağlamayı bile akıl edememiştim, irinli yanaklardaki yapış-yapış tiner-bally kokteylini gördüğümde..."
"Ne kadar borçluydum ben sahipsiz sokak veletlerine ... ve
Neler neler borçluydum!..."
"Ne kadar borçluydum... bir kenarda sızmış, koyubeyaz gömleğinin üstünde, zarif fakat hırpalanmış / fakat sıkıla sıkıla incecik kalmış / fakat rengi asla belli olmayan kıravatıyla-sızıp kalmış: adam müsveddesine!.."
-Hay dilinle bin yaşa e mi? Bir müsveddeyim ben! İnsanlığın karalama defteri!..
Herşeyi bende denediler önce! Ben deneme tahtasıyım!
Yaz boz tahtası! Yaz... yaz... sil... Yaz / sil! Sil / yaz!"

talat içöz

Vakit gül mevsimidir şimdi, gül yapraklarına benzer sabahlar, pürüzsüz ve yumuşak; iğdeler, ıhlamurlar, güneş çarptıkça parlayan gümüşi yaprakları ve baygın kokularıyla çiçekler açarlar, dünya bir daha doğurur kendini, geceler hanımeli kokar, gül kokar. (Ahmet Altan/Karanlıkta Sabah Kuşları) / Cevapsız kalan sorular yaşamın özsuyu... (Elif Gürbüz)

AÇIK OTURUM

BU BİR İTİRAFTIR / BİLSİN İSTERİM

Yüksel Işık

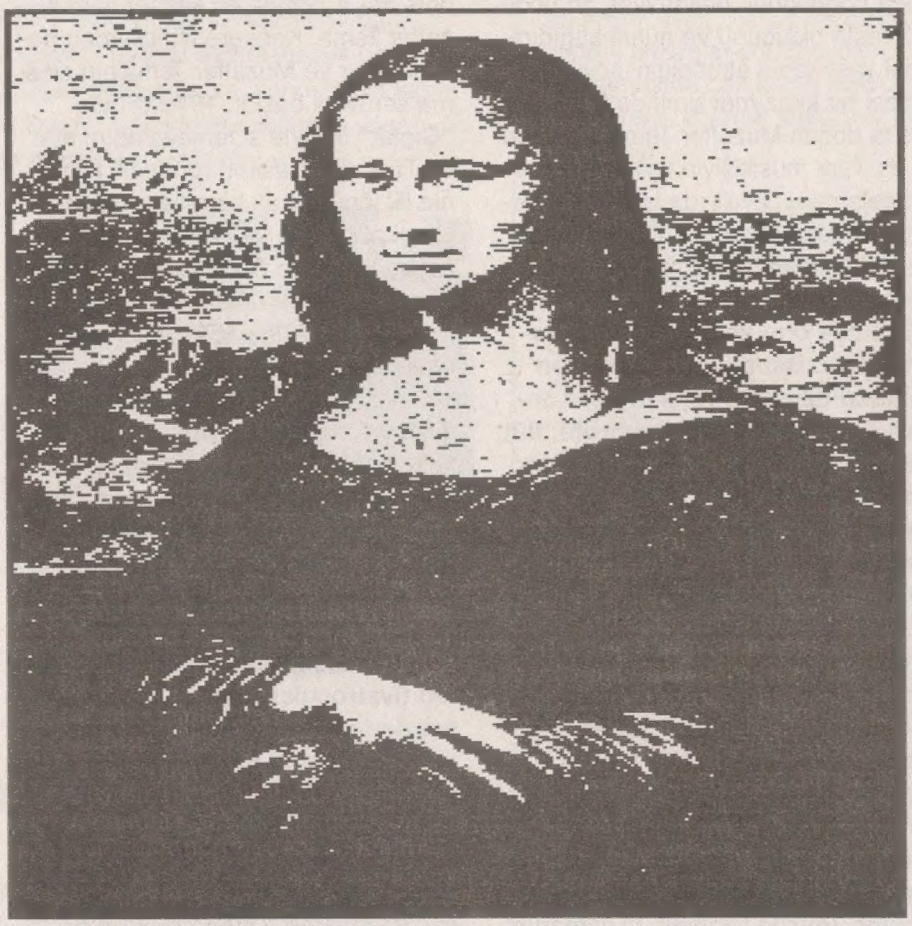

1980 öncesiydi. Ankara'nın taşrasında geçen ortaöğretim yaşantımın sonunda kazandığım üniversiteyi bitirmeyi bir kenara bırakıp, ülkenin kurtulması gerektiğini düşünenler kervanına katılmış ve Ankara, İncirli'de solculuk yapmaya başlamıştım. O zamanlar, 17 yaşındaydım ve bütün içtenliğimle **"devrim, hemen şimdi"** diyordum.

17 yaşın verdiği enerji ve devrime inanmanın coşkusuyla başta Piyangotepe'nin gecekonducuları olmak üzere, emekçiler ve gençlerle kurduğumuz ilişki, kısa bir süre dikkatleri üzerine çekti. Herkes, İncirli'de, **"bir avuç çocuğun"** yaptıklarını yerinde görmeye geliyordu. Herkese biraz gururlanarak, biraz yukarıdan bakarak, yaptığımız **"mahalle çalışmalarının püf noktaları"**nı anlatıyordum.

Hiç unutmam; bir gün bir başka semtte, **"mahalle çalışması"** yapan bir grup insan geldi. Onları, oturur oturmaz hiç sormadan çayımızı getiren İnrcirli'nin en mütevazi pastanesinde, **"ağırladık"**. Grubun içinde üniversiteden tanışma fırsatı bulduğum çok şeker bir arkadaşım, onun da yanında Trakyalı olduğunu sonradan öğrendiğim, bakışlarındaki masumiyetiyle insanın içini kıpırdatan genç bir kadın vardı.

"Teftiş" bittikten sonra bütün cesaretimi toplayıp, üniversiteli arkadaşıma, kendisiyle birlikte gelen Trakyalı güzel kadının herhangi bir mahallede **"çalışıp çalışmadığını"** sordum. **"Çalışmadığını"** öğrenince de, İncirli'de **"çalışmak"** isteyip, istemeyeceğini, benim için öğrenmesini rica ettim.

Bir kaç gün sonra üniversiteli arkadaşımla birlikte Trakyalı masum kadın, gene geldiler. Kaşlarını bir sanat icra eder gibi ritmle oynatan Trakyalı kadın aldı sözü ve İncirli'de **"çalışmak"** istediğini, ancak **"mahalle çalışması"** konusunda **"tecrübesiz"** olduğunu söyledi. Bizde söz gani! Su serptik, körpecik yüreğine, **"tecrübe kazanılırdı, yeterki bizimle olunsun!"**

Başladık **"çalışmaya"**. Daha doğrusu, bizim **"İncirli'nin devrimci geleneğini güçlendirme"** çalışmamıza o da katıldı. Günler günleri, yıllar yılları kovaladı. O gecekondu senin, bu gecekondu benim, derken 1980 yazına geldik. İncirli'deki **"devrimci çalışma"** , yalnızca başka mahallelerdeki yol arkadaşlarımızın değil, iyi saatte olsunların da dikkatini çekmişti. Uyduruk gerekçelerle 25 arkadaşımız gözaltına alınmış ve o dönemler revaçta olan, kod adı kullanmadığım için, iyi saatte olsunların **"maharetli çalışmaları"** sonucu, adımla sanımla ben de kaçak duruma düşürülmüştüm.

Henüz yirmili yaşına ulaşmamış genç bir devrimci olarak ilk kez yaşadığım evden, oturduğum sokaktan, **"çalışma"** yaptığım semtten uzaklaşmak zorunda kalmıştım. Dahası, koskoca kentte, kendi olanaklarımla gidecek bir yerimin dahi olmadığını, ilk o zaman farketmiştim.

Kendime dönmüştüm. Bir yandan **"İncirli'nin devrimci geleneği"** ile birlikte çığ gibi artan ilişkiler, öte yandan **"örnek bir mahalle çalışması"**nın yaratıcısının yalnızlığı!.. Arada kalmak diye buna denirdi. Tam bir şaşkınlık halinde ve vakit öldürmek için Gençlik Parkı'nda avare avare dolaşırken, bahsekonu Trakyalı arkadaşa rastladım.

Beni merak ettiğini, nerede kaldığımı, ne yaptığımı sordu. İyi ve güvenlikte olduğumu, yakında **"mahalle"**ye döneceğimi söyledim. Arkadaşlara selam göndermek ve ardından da, **"bir masal kahramanı"** gibi, uzaklaşıp gözden kaybolmak istedim.

Yaşam masal kitaplarına benzemiyormuş. Bırakmadı, Tonton babasının gönderdiği harçlığı, yeni çekmişmiş. Birlikte birşeyler içmeyi bir emrivaki tarzında söyledi. Gittik, bir yandan bir şeyler yudumlarken, öte yandan dereden tepeden konuştuk. Artık akşamın ilerleyen saatleri olmuştu. Evine davet etti. Kızardığımı hissettim ve gidecek yerim olmadığını bile bile reddettim. Bereket ısrar etti.

Üç arkadaşıyla birlikte paylaştığı evine götürdü beni. Duş aldım; o gece çektiğim uyku, gelmiş geçmiş en güzel uyku olarak kişisel tarihimdeki yerini hala koruyor. Sabah kahvaltıdan sonra çıktım ve bir insanın bu kadar güzel olabileceğini düşünerek, yeniden yaşamın içine daldım.

Yaşamdır, hızlı akar. Günler sonra polisin beni aramasının koşulları ortadan kalktı. **"Örnek bir mahalle çalışması"**nın yaratıcısının yalnızlığını hemencecik unuttum!.. Yeniden **"mahalle çalışması"** için ilk göz ağrım olan semte döndüm. Nedense koskocaman semtte ilk gördüğüm O güze kadın olmuştu. **"Arkadaşlar ne der"** psikozunu bir yana bırakarak, bütün içtenliği ve özlemiyle sarıldı. Bana **"ağırbaşlı"** olmak yakışırdı. Sessiz bir karşılık verdim ve yarım bıraktığımız yerden ve **"boş"**a geçen zamanı telafi etmek için yeniden kolları **"sıvadım"**.

Dedim ya zaman hızla akıyordu. Ben sınavları bir yana bırakmıştım ama **"O"** hem **"mahalle çalışması"**nı hem de okulunu bir ara tamamlamış ve artık **"devrimci çalışma"**ya mesleğiyle birlikte devam edecek yeni bir aşamaya ulaşmıştı. Yani gidiyordu.

Hayat önemli problemleri önümüze koydu. **"İncirli'nin kendisini çok özleyeceğini"** söyledim. **"Yalnız İncirli mi?"** dedi. **"Kuşkusuz bütün Ankara!"** dedim. **"Bu kadar mı?"** dedi. **"Nasıl yani?"** dedim. **"Sen"** dedi, **"sen de özleyecek misin?"**

Boğazım düğümlenmiş. Ne dediğini anlamıştım. Kendisine bakışımdaki derinliğin anlamını soruyordu. Oysa biz, **"hayatla nişanlı, ölümle sözlüydük"**. Hiç inanmadığım ve birbiriyle çelişmediğini bildiğim halde, **"bütün dikkatimizin devrime adanması gereken bir dönemde küçük burjuva zaafların yaşamımızda yer edinemeyeceği"** gibi, o zaman bile abuk sabuk olduğunu bildiğim cümleler sarfettim.

Hiçbir şey demedi. Kıpkırmızı olmuş o güzel yüzüyle kalktı ve gitti. Sonra darbe geldi ve darbeciler de bizi **"götürdü"**. Şimdilerde unutulmaya yüz tutmuş 12 Eylül'den payımıza düşen ceremeyi tamamlayıp döndüğümde aradan çok zaman geçmişti. Gene Ankara'daydım ve neredeyse bir ömrümü tükettiğim bu şehirde anılarımı ararken, yeniden rastladım O'na. Yanında kocaman bir çocuğu vardı. Selamımı aldı ama konuşmanın akışında, ilgisiz bir konuda, bir punduna getirip, beni öyle bir azarladı ki... Yaşamımın hiç bir döneminde hiç böylesine insanın yüreğini yerinden söküp çıkartan bir konuşmaya tanık olmamıştım ama ne demek istediğini anlamıştım. Hiç bir şey diyemeden oradan ayrıldım.

Sonra... Sonrasında **"devrim, hemen şimdi!"** olmadı ama belki **"küçük burjuva zaaflarım"**a sık sık yenildim. **"Nice kadınlar"** sevdim; kimisi incelik gösterip karşılık verdi. Bir bölümü yaptığı inceliği daha fazla sürdüremeyip çekip gitti. Ben sık sık, **"aslında kalandır terkeden / giden de bu yüzden gitmiştir zaten"** dizelerinde teselli buldum. Gene de dudaklarıma gelip yerleşen acı tebessümün, yüreğimi dağlayan acının eseri olduğunu gizleyemedim. Bu yüzdendir ki, ne zaman canım acısa, Trakyalı o masum kadınla hasbelkader oluşan kişisel tarihim aklıma geliyor.

Yaşam insana her yaşadığını her fırsatta anımsatıyor. Trakyalı masum yüzlü o genç kadını her anımsadığımda, yarım kalmış bir sürecin, senaryoya dökülmemiş bir rolünü **"kafadan"** oynamak gibi bir tuhaflık yüzünden tamamlanmadığını bilerek, içimin cız ettiğini hissederim. Ne zaman canım acıtılırsa, İncirli'yi anımsarım ne zaman yarı yolda bırakılırsam, canım acır.

Bu bir itiraftır, Sanal Ördek okuyorsa bilsin isterim.

MUZAFFER TEMA

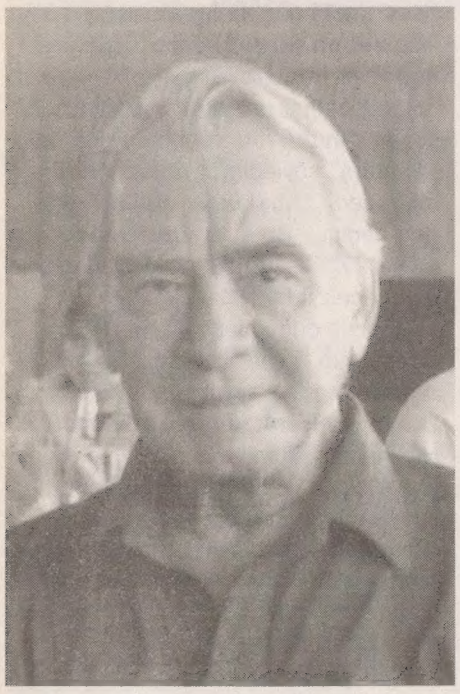

Yeşilçam'ın ilk romantik jönü

Türk sinemasının ilk romantik jönüdür Muzaffer Tema, aynı zamanda Hollywood'daki Türkiyeli oyuncudur da. Tiyatrocular döneminden sonra, tiyatro kökenli oyuncuların dışında ve jön tanımına uyan ilk stardır. 1950'li yıllarda Hollywood'a gidip şansını denemiş ve iki filmde oynamayı başarmış olan Tema, Amerikalı oyuncu Alan Ladd'a benzerliğiyle de ünlüdür. Yıllar önce sinemaya ara verip Amerika'ya yerleşen Muzaffer Tema'ya rastlayabilmek, konuşabilmek için yıllardır bekliyordum. Yazları birkaç aylığına İstanbul'a geldiğini biliyor, fakat bir türlü görüşemiyordum. Bu yıl yine umudu kesmiştim. Tam o günlerde İstiklal Caddesi'nde karşılaştık. Yıllar önce bir çok siyah beyaz filmde izlediğim, unutulmaz jön karşımdaydı. Yıllarca genç kızların rüyalarını süslemiş olan yakışıklı aktör hiç değişmemiş, bizden önceki kuşakların filmlerde izlediği gençliğiyle ve kibarlığıyla film karesinden çıkmış gibiydi. Muzaffer Bey elini omzuma atmış, birlikte Taksim Meydanı'nda yürürken tarihler 1950'li yılları gösteriyordu sanki. Kuyruklu hususilerinden inen zarif hanımlar ve beyler Cadde-i Kebir'e yönelmişler, troleybüslerden, tramvaylardan inenler gündelik işlerine koşuşturuyorlardı. Ben "Dudaktan Kalbe" filminin gösterildiği sinemaların önündeki kalabalığa, gişelerin önündeki uzun kuyruklara mutlulukla bakarken, Muzaffer Tema'nın sevincine ortak olmaya çalışıyordum. Çok heyecanlandığım ve mutlu olduğumu söylemeliyim. Anılarını yazmaya başladığını ve kitap olarak yayınlamak istediğini söylüyordu. Benim, 1950'li, 1960'lı yılların bütün oyuncularına önerdiğim bir şeydi bu. Ne yazık ki bizde anı yazma geleneği yok. Bu yüzden de yaşanmış bir çok anı unutuluyor, yok oluyor.

"Yine böyle güzel bir Haziran ayında, kiraz mevsiminde Beşiktaş'ta doğmuşum" diye anlatmaya başlıyor. 15 Haziran doğum günü. Hangi yılda doğduğunu belirtmiyor, göründüğü yaşta olduğunu ve nüfus kağıdındaki yaşı kabul etmediğini söylüyor. Güzel bir kiraz mevsiminde Beşiktaş'ta doğan Muzaffer Tema'nın babası da Türk musikisiyle ilgilenir, güzel ud çalarmış. O yıllarda İstanbul Belediye Konservatuarı'nın Müdürü olan Hulusi Ökmen babasının mahalle arkadaşı. **"Beni görüyor, 'delikanlı büyümüş onu konservatuara alalım' diyor. Babamın müziğe olan tutkusu da beni oraya itiyor. Konservatuarda başarılı oluyorum; flüt, keman ve piyano enstrümanlarından. Flütten mezun olmaya karar veriyorum. Senelerce flüt hocalığı yaptım. Yıllar sonra 1973 yılında, Ankara Devlet Konservatuarı'nın Yüksek Bölümü'nü de dışardan imtihanlara girerek bitirdim. Devlet Konservatuarlarında hocalık yapma hakkını kazandım. İstanbul Belediye Konservatuarı'nı bitirince Ankara Cumhurbaşkanlığı Senfoni Orkestrası'nın imtihanlarını kazanarak Ankara'ya gittim. 1944 senesinde Devlet Konservatuarı'ndan Sevinç Tevs'le tanıştık. O zamanın hem ünlü caz şarkıcısı hem de tiyatrocu. Arkadaşlığımız devam etti, nihayet evlilikle noktaladık işi. 1948 senesinde Sevinç Tevs'e İstanbul'dan, Saray Sineması'nda 3 konser vermesi için teklif geldi. Bu teklifi kabul etti ve beraber İstanbul'a geldik. Akabinde Belediye Gazinosu'ndan teklif aldı, onu da kabul etti. Bana da İstanbul Konservatuarı'ndan bir teklif geldi. Ben de bu teklifi kabul ettim. İkimizde İstanbul'da başladık göreve. Ben bu görevi aşağı yukarı 1960 senesine kadar sürdürdüm."**

1948 yılında, Tepebaşı Gazinosu'nda orkestra eşliğinde bir konser verir Muzaffer Tema. Konsere filmcilerden gelenler olur ve Muzaffer Tema'nın sinema serüveni başlar. 1949 yılında **"Çığlık"** filmiyle sinemaya adım atar ve Türk sinemasının romantik filmlerinin ilk jönü olarak sinema tarihindeki yerini alır. Amerikalı oyunculara benzeyen tipiyle ve özellikle **Alan Ladd**'e benzerliğiyle de ünlenir Muzaffer Tema. Alan Ladd'in saç biçimini taklit eder, saçlarının perçemlerini Amerikalı oyuncu gibi alnına düşürür, gömleğinin yakalarını kaldırır ve saatini sağ koluna takar. **"Saç biçimimi ve saati sağ kola takmayı ondan kaptım. Bir Alan Ladd tutkusu vardı bende o zamanlar. Ben sinemaya büyük ağırlık verdim, arka arkaya filmler çevirmeye başladım. Jön olarak benden başka kimse yoktu. Önceleri tiyatrocular vardı. Sinemaya dışarıdan gelen tek star ben olmuştum. 'Dudaktan Kalbe', 'Kadın Severse' gibi filmlerle devam etti ve 80'in üstünde film oldu."**

1951 yılında Yıldız Dergisi'nin okuyucuları arasında düzenlediği yarışmada, **"Dudaktan Kalbe"** filmi en iyi film, Muzaffer Tema da en iyi erkek artist seçilir. 1956 yılında **"Dişi Yılan"** filmiyle yapımcılığa da başlar, Muzaffer Tema. O dönem **"Adalar Kraliçesi"** de olan **Ayten Çankaya** ile başrollerini oynadığı bu filmden sonra, **"Amerika sevdası"** başlar. **"Kafama koymuştum Amerika'ya gitmeyi. Ufkumu genişletmek istiyordum. Sinemamı, Tema Film'i kurdum 1960 senesinde. Gelince de gidemedim. Burada büyük teklifler aldım, kendi şirketimi kurdum iyi paralar kazandım. Hoşuma gitti kendi memleketimde sinema çalışmaları yapmak. Bu da 1977'lere kadar sürdü. Çocuğum okuma çağına gelmişti, onun eğitimi için tekrar Amerika'ya gitmeye karar verdim. Eşimden ayrıldım, oğlumla Amerika'ya yerleştik. O yıllardan beri orada yaşıyorum. Orada 7. evliliğimi yaptım. Ben de her sene gelip dostları ziyaret ediyorum. Memleketi özlüyorum tabii."**

Amerika'ya gittiğinde bir dönem örnek aldığı Alan Ladd'le de Muzaffer Tema, **"Hollywood'da tanıştık. Paramount Stüdyosu'nda film çeviriyordu. Bir Türk gazetecisi Mehmet diye bir arkadaş vardı; 'ille gidelim Alan Ladd'le birlikte resmini çekmek istiyorum' dedi. Film çalışmaları devam ediyor, güç bela müsaade istedik. Geldi, beraberce resim çektirdik. Bana iyi şanslar diledi. Beni tanıdığı için çok memnun olduğunu, söyledi. 'İnsanlar ikiz doğarmış, bu kadar benzerlik olur' dedi. O resimler sonra, burada da gazetelerde yayınlandı. Ama benim esas üzerinde durmak istediğim Fox Stüdyoları'ndaki çalışmalarım ve orada tanıdığım sinema yıldızları. O devrin bütün starlarıyla orada tanışma fırsatı buldum. Arkadaşlıklarım oldu, beraberliklerimiz oldu."**

Gecedir; sevenlerin bütün türküleri uyanırlar şimdi. Benim gönlümde seven birinin türküsüdür (Nietzsche) / Çok cahilsin sen liseli kız, aşk dersi almayı bırak matematiğe bak, yaşın daha küçük hem bana yasak / aşk senin neyine ki oku da adam olmaya bak (Ali Bulut, Liseli Kız'a) / **Belli yaştan sonra insan denize yakın olmalı (Murat Koçak)** / Niye aaabi? /Niye?

Tolga Çandar

KİRKE'NİN PARMAĞI

Ünlü şair Simonov, 'Bekle Beni' adlı şiirini yazarken, dünyanın başka bir köşesinde, Türkiye'nin başkenti Ankara'nın Mamak semtindeki askeri cezaevinde tutuklu olarak bulunan Türk şairi Ahmet Telli'yi çok etkileyeceğini, bunun üzerine Telli'nin de Bekle Beni adlı bir şiir yazıp bu şiiri kendisine sunarak kitabında yayınlayacağını, Çağdaş Türkü Topluluğu'nun kurucu üyelerinden Eftal Küçük'ün bu şiiri çok beğeneceğini ve besteleyeceğini, yine grubun kurucu üyelerinden Tolga Çandar'ın sesiyle bu besteyi yorumlayacağını, 1986 yılında Çağdaş Türkü Topluluğu olarak çıkardıkları ilk albüme Bekle Beni adını vereceklerini, ünlü sinema yönetmeni Şerif Gören'in Bekle Beni albümünü dinleyip etkileneceğini ve albümün şarkılarının sözlerinden yola çıkarak bir film senaryosu oluşturup bir film çekeceğini ve Kadir İnanır ile Sibel Turnagöl'ün başrollerini paylaştıkları filmin adının Bekle Beni şiirinin bir mısrası olan Sen Türkülerini Söyle olacağını ve bu filmin Antalya Altın Portakal Film Festivali'nde politik nedenlerle devre dışı bırakılacağını ancak alternatif halk jürisinin birinciliğini alacağını, daha sonraki yıllarda piyasaya çıkan bazı kasetlere de Bekle Küçüğüm, Beni Bekle Sen Türkülerini söyle gibi adlar konacağını, düşünmüş olabilir mi? Elbette böyle bir şey mümkün değil. Oysa bu örnek, sanatın farklı alanlarında çalışmalar yapan sanatçıların birbirlerini nasıl etkileyeceklerine ilişkin iyi bir örnektir.

Sinema ve müzik;

Sanatın bu çok etkili ve çok önemli iki dalı, neredeyse sesli sinemanın başlangıcından beri omuz omuza yürümüşler. Ancak bu birliktelik genellikle müziğin sinemaya hizmeti şeklinde olmuş. Endless Love, The Wall gibi bazı özel örneklerde müzik filmin önüne geçmiş bile olsa, sonuçta filme hizmet etmiş.

Ta ki, klip endüstrisi ortaya çıkana kadar. Bugün iş tersine dönmüş ve sinema müziğin destekleyicisi durumuna gelmiş (yalnızca klipler için).

Ülkemizde çok birikimli, bilinçli, deneyimli sinemacılar olduğunu biliyorum. Bu insanlar özellikle türküleri çokta severler. Oysa televizyonlarda izlediğimiz kliplere bakıyoruz, bu birikimden eser yok. Aslında o insanların klip çekmediklerini biliyorum ama asistanları çekiyor. Oysa reklam filmleri ne kadar başarılı, görüyorsunuz. 30 ya da 45 saniye içinde hem oyunculuk var, senaryo var, kamera kullanımı müthiş, kurgu harika, vb. Ancak. Bu başarı klip çekenleri de yakalamıyor nedense.

Sevgili dostlar, sinema görsel, müzik ise işitsel bir alan. Bir film izlemek için bir buçuk-iki saat ayırmak lazım; aynı anda başka bir iş yapamazsınız. Oysa müzik için özel zaman ayırmasanız da olur. Yani yemek yaparken, spor yaparken, çalışırken, sevişirken, hatta uyurken de müzik dinleyebilirsiniz. Müzik marketten kaseti alıyorsunuz, evinize gidince teybinize takıyorsunuz. Işıkları biraz azaltıyorsunuz ve kendinize ait düşsel bir dünya yaratıyorsunuz. Yarattığınız bu dünya türkudeki dünyanın çok dışında bir dünya'da olabilir, kime ne; bu sizin özgürlük alanınız. O türküyü yorumlayan sanatçı dahi size karışamaz. Oysa klip işin içine girdiği anda müziğin sunduğu bu özgürlük alanı yok olup gidiyor. Düş tembelleri için bulunmaz bir nimet olsada, iyi bir müzik dinleyicisi için dramatik sonuçlar doğurabiliyor. Söz gelimi her zaman büyük bir keyifle dinlediğim Carl Orff'un Carmina Burana'sı bir tekerlek reklamında kullanıldı, o gün bu gündür nerde kulağıma ilişirse ilişsin, dönen bir tekerlek geliyor aklıma. Carmina Burana'yı benim düşsel dünyamdan dramatik bir biçimde söküp attılar.

Gecenin çok ileri bir saatinde, 'RTÜK'ün bilmem kaç sayılı kararı gereğince' yayınladıkları Türk Halk Müzigi programını seyretmeye karar verdim (Tırnak içindeki not program boyunca ekranın altında durdu dostlar. Böyle bir şerefsizlik olabilir mi?). Televizyonun sesini kapadım, yalnızca görüntüleri izliyorum. Yaklaşık 15 yıldır tanıdığım ve hemen her türküsünü bildiğim bir dostumun klibi başladı. İlk karede elinde sazla bir yerlere doğru yürüyor, yollarla ilgili bir türkü herhalde. Derken, aa!!, dağa çıkmışız. Oldu dağda geçiyor olabilir türkü aynı zamanda. Giriş ezgisi bitmiş olmalı ki, dostumuzun ağzı kıpırdamaya başlıyor, ancak türkü söylemesi için seçilen yer çok ilginç, koca bir kayanın başı. Yahu bu adamcağınızı niye çıkardınız o kayanın başına, anlamak mümkün değil. Derken bir anda karşımıza tarlanın ortasında gece kıyafetiyle yürüyen bir kadın çıkıyor. Kadın düşünceli düşünceli yürüyor. Allah Allah, bu kızcağızın bu dağbaşında , yalnız başına, üstelikte gece kıyafetiyle ne işi var acaba diye çok merak ettim doğrusu. Olsa olsa, gece bir davete katıldılar erkek arkadaşıyla, sabaha kadar eğlendiler, eve dönerken de tartıştılar, adam çok sinirlendi ve arabadan indirdi kızcağızı. Gece kıyafeti ile o saatte başka ne işi olabilir ki orada. Aynı klipte olduklarına göre türküyü söyleyenle bir ilgisi var mı dedim ama klip boyunca hiç bir araya gelmediler, hatta hiç birbirlerini görmediler bile. Ayrıca kızcağız çok kötü bir şey yapmış olmalı ki klip boyunca başı öne eğik dolaştı, yazık. Klibin sonuna doğru çok merak ettim ve televizyonun sesini açtım; olmaz böyle şey!.. Çok da sevdiğim bir türkü. Umarım bundan sonra her dinleyişimde o sahneleri hatırlamam.

Sevgili dostlar, klip çekmeye karşı değilim elbette ancak çekilecek klibin sinema dili açısından da değer taşıması gerekir. Oyunculuk, mekan seçim, senaryo, kurgu... Ayrıca izleyenlerin düşlerini de yok etmeden yapılmalı bu iş, yapılabilir de, inanıyorum!

Sevgili dostlar, Yunan mitolojisinde bir Kirke vardır; dokunduğu insanı domuza çevirir:

Ülkemizin hemen her alanını etkisi altına almış olan cehalet, Kirke'nin ta kendisidir!

Dostlukla...

159
HAFTA
katilleri
hala
ceza
lan
dırıl
ma
dı

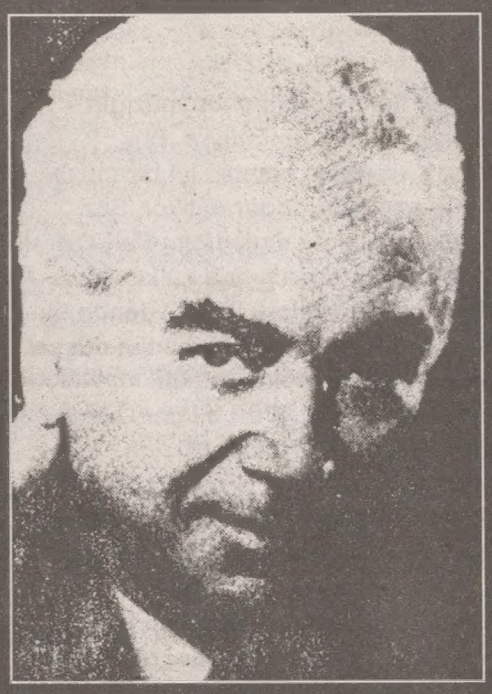

Muammer Aksoy
31 Ocak 1990

Her biri ülkenin aydınlık insanlarıydılar. Onlar yazdıkça ve konuştukça karanlık geriliyordu.
Yıllarca bıkıp usanmadan insanlığın doğru ve yerinde haber alabilmeleri bilgiye en doğru biçimde ulaşabilmeleri için uğraşı verdiler.

Abdi İpekçi
1 Şubat 1979

Kalemlerinden ve fikirlerinden başka hiç bir mücadele araçları olmayan bu insanlar karanlığın üzerine üzerine yürüdüler.
Ancak yıllar önce bir kez daha tan yerinin ağartısını görmemek üzre aramızdan ayrıldılar.

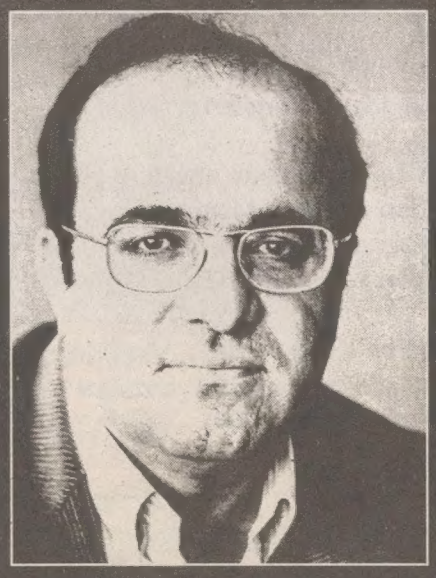

Uğur Mumcu
24 Ocak 1993

Tarih; zorbalığın, saldırganlığın ve bilim düşmanlığının utancını taşıyor. Uğur Mumcu'yu, Abdi İpekçi'yi ve Muammer Aksoy'u katledenler hala cezalandırılmadı, Aramızdalar ve suç işlemeye devam ediyorlar.
Namus sözü verenler bir toplumsal yangını görmezden geliyorlar.